ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

1881

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΑΕΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ
Γραφείον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1881

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ἀριθ. 274 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἰσχύει: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.–Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι.–Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 29 Μαρτίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδε σελ. 177.

Ἡ τράπεζα εἶχε στρωθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ· τὸ δὲ γεῦμα, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἔκπληξιν ἀνάμικτον μετά τινος δυσαρεσκείας, ἦτο ἐξαίρετον, καί τοι ἁπλοῦν: ὀψάριον, πουλίον ψητὸν, χόρτα, αὐγὰ κτυπητά, τυρίον, καρποὶ σακχαρόπικτοι, πορτοκάλλια, καὶ μία φιάλη ἐγχωρίου οἴνου, ὃν καὶ δύσκολος γνώμων δὲν ἤθελε περιφρονήσει. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔφαγε γρυλλίζων· ἀλλ' ἔραγεν ὅμως καλὰ καὶ ὀρεκτικώτατα. Ὁ δὲ Γιάννης, μέλαν ἔμπλαστρον φέρον ἐπὶ τῆς ῥινός του καὶ λευκὸν χειρόμακτρον ὑπὸ μάλης, λευκὴν λαιμοδέτην φορῶν καὶ μέλανα ἐπενδύτην, ὑπηρέτει τὸν κύριόν του, ἐπίσημος καὶ ἀλύγιστος, ὡσεὶ εὑρίσκετο ἐν πανηγυρικῷ συμποσίῳ ἐν Δάβεν-Χώλ.

Ὁ βαρωνέτος δύσθυμος πάντοτε, ἔτρωγε τὸ δεύτερον πορτοκάλλιόν του, ὅπερ πρὸ μικροῦ μόλις εἶχε κοπῇ ἀπὸ τῆς πορτοκαλλέας, ὅτε εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος ἐπεφάνη ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, φέρων χονδρὸν δέμα ὑπὸ τὴν μασχάλην του. Χαιρετίσας οὗτος, παρῆλθεν ἀριστερᾷ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, διέβη τὴν αἴθουσαν καὶ εἰσήχθη ὑπὸ τῆς μὶς Χούτσινς παρὰ τῇ δεσποινίδι Δάβεν.

— Πῶς ἠργήσατε! εἶπεν ἡ Λουκία ἅμα ἰδοῦσα αὐτόν, μεθ' ὅλης τῆς ἀνυπομονησίας τῶν ἀῤῥώστων.

— Χαίρω πολὺ νὰ τὸ ἀκούω, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Εἶνε καλὸν σημεῖον νὰ ἐπιθυμῇ ὁ ἄῤῥωστος τὴν παρουσίαν τοῦ ἰατροῦ. Αὐτὸ σημαίνει ἐμπιστοσύνην καὶ εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς νίκης. Ἤργησα χωρὶς νὰ θέλω. Ἀλλ' εἰπέτε μου πῶς εἶσθε.

Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἤκουσε τὰ παράπονα τῆς ἀσθενοῦς του ἐπιδεικνύων τὸ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο, ὅπερ τοσοῦτον παρηγορεῖ τὸν πάσχοντα, καὶ τῇ εἶπε·

— Ἐπεθύμουν νὰ εἶχα τὴν δύναμιν νὰ σᾶς ἀνακουφίσω· ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος μοῦ εἶνε ἀδύνατον. Ἐταράχθητε πολὺ, ὑπεφέρατε πολὺ, καὶ ὅταν ἡ φύσις κλονίζεται τοιουτοτρόπως, χρειάζεται ὀλίγος καιρὸς διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἰσορροπία. Ὅ,τι μόνον ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ, εἶνε νὰ βοηθήσωμεν τὴν φύσιν· δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως καὶ νὰ τὴν βιάσωμεν. Πίνετε ἀφθόνως ἀπὸ τὸ ποτὸν, τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωκα· ἴσως σᾶς φέρῃ ὀλίγον ὕπνον.

Ἡ Λουκία ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, ὡς ἂν εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἤθελε πλέον ποτέ νὰ κοιμηθῇ, καὶ εἶπε μόνον, δεικνύουσα τὸ δέμα.

— Τί φέρατε αὐτοῦ;

— Παραπετάσματα διὰ τὸ παράθυρόν σας. Ὅλ' αὐτὰ τὰ δωμάτια εἶνε μεσημβρινὰ, καὶ πρέπει νὰ σᾶς ἐμποδίσωμεν κάπως τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἰταλικοῦ μας ἡλίου.

Προβαίνων δὲ μετὰ τοὺς λόγους εἰς τὸ ἔργον, ἀνέβη ἐπὶ μιᾶς καθέδρας καὶ ἤρχισε νὰ ἐμπήγῃ καρφία ὅσον ἀθορυβώτερον ἠδύνατο.

— Εἰς τὴν ἐξοχὴν μανθάνει κανεὶς νὰ κάμνῃ ὀλίγον ἀπὸ ὅλα, εἶπε θεωρῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας του, ἐνῷ ἐκράτει ὑπὸ μάλης τὰ παραπετάσματα, καὶ οὐδὲν βεβαίως εἶχεν ἡ στάσις του τὸ ἡρωϊκόν.—Δὲν ὁμοιάζομεν πρὸς ὑμᾶς τοὺς κατοίκους τῶν μεγάλων πόλεων· ἡμεῖς εἴμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι, καὶ δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἑλκύσωμεν τοὺς ἐμπόρους. Ὅλοι ἐδῶ εἶνε καὶ κηπουροὶ συγχρόνως καὶ ξυλουργοὶ καὶ θαλαμοστόλοι, ὅπως τὸ βλέπετε αὐτὴν τὴν στιγμήν. Συχνάκις μάλιστα, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσημάντου δαπάνης, ἰατρεύονται καὶ μόνοι των.

— Λέγετε ἡμεῖς διὰ τοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν μερῶν· ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖτε βέβαια ὅτι εἶν' ἐδῶ καὶ ἡ πατρίς σας;

— Πῶς τὸ ὑποθέτετε; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς, εἰς ὃν ἐφάνη ἀστεία ἡ ἐρώτησις.

— Δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις, ἀλλ' ἔχετε κάτι, τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ ὑποθέτω ὅτι δὲν ἐζήσατε ἐδῶ ὅλην σας τὴν ζωήν.

— Θέλετε δηλαδὴ νὰ εἰπῆτε, ὅτι δὲν φαίνομαι τόσον ἐντελῶς χωριάτης, ὅσον ἐφαντάζεσθε ἕνα χωρικὸν ἰατρόν. Ἔχετε πολὺ περισσότερον παρατηρητικὴν, παρ' ὅσον θὰ ἐδικαιολόγει ἡ ἡλικία σας, δεσποινίς.

— Καὶ τί ἡλικίαν νομίζετε ὅτι ἔχω; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἣν ἤρχισεν ἐπίσης νὰ διασκεδάζῃ ὁ διάλογος.

— Δεκαὲξ ἢ δεκαεπτὰ ἐτῶν τὸ πολύ.

— Εἶμαι πολὺ μεγαλειτέρα· εἶμαι σχεδὸν εἴκοσι ἐτῶν.

— Ἀλήθεια! Φαίνεσθε πολὺ νεωτέρα. Ὁπωσδήποτε ὁμολογῶ ὅτι ἐμαντεύσατε ὀρθῶς, κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον, ὅτι εἶμαι ξένος εἰς τὸν τό-

πον. Εἶμαι σικελός· ἐγεννήθην εἰς τὴν Κατάνην.

— Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, ὅτι εἶμαι τόπον περίεργος, ἀλλά . . . δὲν ἐμείνατε εἰς τὴν Ἀγγλίαν ;

— Ὄχι, ποτέ· ἀπήντησεν ὁ ἰατρός. Ἐκπλήττεσθε ἐπίσης ὅτι ὁμιλῶ ἀγγλικά. Τώρα θὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς τὰ ἔμαθα. Ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ τῆς μητρός μου ἐνυμφεύθη ἄγγλον ἀξιωματικὸν ἑνὸς τῶν ταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐστάθμευον εἰς τὴν Σικελίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Τὰ παιδία τῆς θείας μου ἀνετράφησαν ὡς παιδία ἄγγλου, μὲ τροφοὺς ἀγγλίδας, καὶ ὡμίλουν ἀγγλικὰ ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας. Ἐπειδὴ δὲ κ' ἐγὼ συνανεστράφην μὲ τοὺς ἐξαδέλφους μου, ἔμαθα φυσικῶς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν, καὶ οἰκειώθην μὲ αὐτὴν ὡς μὲ τὴν μητρικήν μου.

Οὕτω δὲ, σφυροκοπῶν καὶ ὁμιλῶν συγχρόνως, ὁ δραστήριος ἰατρὸς συνδιελέγετο πρὸς τὴν ἀσθενῆ του καὶ ἀνήρτα παραπετάσματα εἰς τὸ παράθυρον· θεωρήσας δ' ἐπὶ στιγμὴν μετ' εὐχαριστήσεως τὸ ἔργον του, καὶ περιβλέπων τὸ δωμάτιον, εἶπεν :

— Ἄ ! βλέπω ὅτι ἔχω καὶ ἄλλην ἀκόμη ἐργασίαν. Ἡ θύρα ἔχει μίαν σχισμὴν ὄπισθεν τῆς κλίνης σας, καὶ τὰ βεύματα εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνα, μάλιστα τὰ μικρά.

Ὁ ἰατρὸς ἐξῆλθε κ' ἐπέστρεψε μετὰ μικρόν, κρατῶν λωρίδα χαρτίου διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ κέλυφος ᾠοῦ διὰ τῆς ἄλλης.

—Γνωρίζετε κάλλιον οἰκονομικωτέραν καὶ προχειροτέραν ἀπὸ αὐτήν; ἠρώτησε τὴν Λουκίαν, δεικνύων εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἄλευρον ἀναμεμιγμένον μεθ' ὕδατος ἐντὸς τοῦ κελύφους.

Ἡ Λουκία ἐγέλασε κ' ἐθαύμασε τὴν δραστηριότητα καὶ ἐφευρετικότητά του. Ἦτο δ' ἀληθῶς ἐκπληκτικὴ ἡ εὐγενὴς ἁπλότης, μεθ' ἧς ὁ ἰατρὸς ἔπραττεν ὅ,τι οἱ σοβαροὶ ἄνθρωποι ἐκλαμβάνουσι συνήθως ταπεινωτικὸν ἢ καὶ γελοῖον ἔτι, χωρὶς νὰ ἐκπέσῃ πρὸς στιγμὴν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἐκείνου ἤθους, ὅπερ καὶ μεταξὺ πολλῶν ἤθελε τὸν διακρίνει.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἰσῆλθεν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀντώνιος εἶχε κύψει, ἵνα κολλήσῃ τὸ χαρτίον του ἐπὶ τῆς σχισμῆς. Ὁ βαρωνέτος παρετήρησε προσεκτικῶς τὰ κινήματα τοῦ ἰατροῦ, τὸ κατ' ἀρχὰς μετά τινος ἀνησυχίας, ὡσεὶ ὑποπτεύων αὐτὸν παραφρονήσαντα· μετ' ὀλίγον ὅμως, ὅτε εἶδεν εἰς τί ἠσχολεῖτο ὁ Ἰταλὸς, διεστάλη ἡ μορφή του, καὶ τὴν ἀνησυχίαν διεδέχθη μειδίαμα, συνοψίζον ἀηδίαν καὶ περιφρόνησιν συνάμα μεγάλην. Διὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, τὸ καθ' αὐτὸ ἰδανικὸν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἀνδρὸς, τοῦ τελείου εὐπατρίδου, ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος. Αὐτὸς δὲ δι' ὅλον βεβαίως τὸν κόσμον δὲν ἤθελε ποτὲ ταπεινωθῆ εἰς ἔργον, ὅπερ ἐθεώρει ὡς δουλικὸν, καὶ οὐδεμίαν ὑπέλημψιν ἢ σέβας ἦτο δυνατὸν νὰ αἰσθανθῇ πρὸς ἄνθρωπον κολλῶντα χαρτίον ἐπὶ θύρας ἢ ἐκτελοῦντα ἔργα ξυλουργοῦ καὶ βαφέως, ἔστω καὶ πρὸς χάριν ἑνὸς Δάβεν.

Ἐνῷ ὁ Σὶρ Ἰωάννης μυρία διελογίζετο περὶ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις οὐδὲν διελογίζετο περὶ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἡ κόρη τῆς ξενοδόχου Σπερέντσα ἔφερε μεγάλην ἀνθοδέσμην, ἀποτελουμένην κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀγροτικῶν ἀνθέων καὶ προσέφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἰατρόν. Οὗτος δὲ, ὑπερήφανος ἤδη ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν προστέρων του ἔργων, ἐξήτασε τὴν ἀνθοδέσμην καὶ ἤρξατο διασκευάζων αὐτὴν κατ' ἴδιον τρόπον. Ἡ Λουκία, παρατηροῦσα ὅτι ὀλίγα μόνον ἄνθη ἔθετεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἔρριπτε δὲ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἠρώτησεν αὐτὸν διατί ἀπέβαλλε τὰ ὡραιότερα.

— Διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὀνομάζετε ὡραιότερα θὰ σᾶς ἔβλαπτον. Ἐπιθυμῶ νὰ ἔχετε ἄνθη πρὸς τέρψιν τῶν ὀφθαλμῶν σας, ἀλλ' ὄχι καὶ τῆς ὀσφρήσεως. Οὐδέποτε εἶνε ὑγιεινὸν νὰ ἔχῃ τις ἄνθη ὅπου κοιμᾶται, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς δωμάτιον ἀσθενοῦς. Καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα δὲν θὰ τ' ἀφήσω εἰς τὸ δωμάτιόν σας.

Μεταβὰς δὲ εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον, ἀπέθηκε τὸ ἀνθοδοχεῖον ἐπὶ τραπέζης, ὅπου ἡ δεσποινὶς Δάβεν ἠδύνατο νὰ τὸ βλέπῃ ἀπὸ τῆς κλίνης της.

— Τώρα, τί ἄλλο ἔχομεν ; εἶπε, θέτων τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ μετώπου του, οἱονεὶ θέλων νὰ ἐνθυμηθῇ τι·—Ἄ ! ναί !

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν Λουκίαν :

— Συνειθίζετε, ἠρώτησε, νὰ ἔχετε φῶς εἰς τὸν κοιτῶνά σας ;

Ἐπὶ τῇ καταφατικῇ δ' ἐκείνης ἀπαντήσει, ὑπέλαβε :

— Θὰ φροντίσωμεν λοιπὸν νὰ ἔχετε.

Καὶ καλέσας τὴν Σπεράντσαν, παρήγγειλεν αὐτῇ νὰ τῷ φέρῃ ἓν ἐπίπωμα καὶ μικρὸν τεμάχιον θρυαλλίδος τῆς ἀγροτικῆς της λυχνίας, ἐξ ὧν κατεσκεύασε προχείρως ἀξιόλογον νυκτερινὸν λυχνίσκον.

Ἐξετάσας δὲ καὶ πάλιν τὸν ἐπίδεσμον τοῦ ποδὸς τῆς μὲς Δάβεν, εἶπε :

— Εἶνε πλέον ἀργὰ, καὶ θὰ σᾶς εὐχηθῶ καλὴν νύκτα. Ἂν αὐτὴν τὴν νύκτα αἰσθανθῆτε ταραχὴν ἢ στενοχωρίαν, τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, μηνύσατέ μου εἰς τὴν Βορδιγέραν. Οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας θὰ εὕρουν εὐκολα νὰ στείλουν κανένα· ἐκτὸς τούτου, ὅλοι γνωρίζουν τὴν κατοικίαν μου.

— Καὶ πόσον ἀπέχει, παρακαλῶ, αὐτὸ τὸ Βορδιγόρε, Βορδιγάρι —ξεύρω κ' ἐγὼ πῶς λέγεται; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀνοίγων τότε πρῶτον τὰ χείλη του μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιον.

— Δέκα λεπτὰ περίπου, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἰδού, ἀπὸ αὐτὸ τὸ παράθυρον ἠμπορεῖτε νὰ τὴν ἴδητε . . . ἐκεῖ κάτω, ἐπάνω εἰς τὸν λόφον πρὸς τὰ δεξιά σας.

— Εὐχαριστῶ. Καὶ ἠμπορεῖτε νὰ μὲ εἰπῆτε, σᾶς παρακαλῶ, ἂν ὑπάρχει ἐκεῖ καμμία δικαστικὴ ἀρχή ;

— Εἶνε εἰρηνοδίκης, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός.

— Ἄ ! θαυμάσια. Πρέπει νὰ εὕρω καιρὸν αὔριον τὸ πρωὶ νὰ ὑπάγω νὰ τὸν ἴδω, διότι δὲν ἔχω σκοπὸν ν' ἀρήσω αὐτὸν τὸν κατεργάρην ἀμαξηλάτην νὰ μοῦ ξεφύγῃ.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, πρέπει νὰ κάμετε ὀλίγην ὑπομονὴν, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός. Ὁ Πρόσπερος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐμφανισθῇ ὅπου δήποτε. Εἶνε κατάκοιτος, ὄχι ἀπὸ πληγὴν σωματικὴν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἠθικὸν κλονισμόν, τὸν ὁποῖον ὑπέστη. Πρὶν ἔλθω ἐδῶ, ἠναγκάσθην νὰ τὸν φλεβοτομήσω.

— Λυποῦμαι δι' αὐτὸ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἠπιώτερος γενόμενος. Ἀλλὰ θὰ συνομολογήσετε, πιστεύω, κύριε, ὅτι πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν περιηγητῶν, δὲν πρέπει νὰ συγχωρήσω τὴν παρεκτροπὴν μεθύσου . . .

— Συγχωρήσατέ με νὰ σᾶς διακόψω, κύριε. Δὲν θέλω νὰ δικαιολογήσω τὸν Πρόσπερον, ἀλλὰ, πιστεύσατέ με, ἡ μέθη εἶνε ὅλως ἄσχετος μὲ τὸ σημερινὸν συμβάν. Ὁ Πρόσπερος ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του δὲν ἐμέθυσε. Αὐτὸ ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσω, διότι τὸν γνωρίζω πρὸ τριῶν ἐτῶν. Τὸ ἐλάττωμα τῆς μέθης εἶνε πολὺ σπάνιον εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, καὶ οἱ ἡνίοχοί μας ἰδίως θεωροῦνται ὡς πρότυπα ἐγκρατείας. Ἐρωτήσατε τοὺς μεταξὺ Γενούης καὶ Νικαίας ταχυδρόμους, καὶ θὰ σᾶς εἰποῦν, ὅπως πολλάκις μὲ τὸ εἶπον, ὅτι χάρις εἰς τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἡνιόχων συμβαίνουν πολὺ ὀλίγα δυστυχήματα εἰς αὐτὴν τὴν ὁδὸν, μ' ὅλους τοὺς ἀνκφόρους καὶ κατηφόρους της.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης οὐδὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν ταύτην, καὶ ὁ ἰατρὸς χαιρετίσας ἀπῆλθε.

— Ἐλπίζω, πατέρα, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτι δὲν θὰ καταδιώξῃς τὸν πτωχὸν αὐτὸν νέον.

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἦτον ἄσκοπον, κόρη μου, καθὼς ἤκουσες. Ὅταν δὲ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν ὑπηρεσίαν του, θὰ ἤμεθα βεβαίως μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

— Ὦ, πατέρα, ὑπέλαβεν ἡ Λουκία· φοβοῦμαι, ὅτι διὰ πολὺν καιρὸν δὲν θὰ εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ ἀδιοπορήσω, τόσον κατάκοπον αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου. Αὐτὸ θὰ σοῦ εἶνε δυσάρεστον βέβαια, καὶ μὲ λυπεῖ.

— Μὴν ἀνησυχῇς δι' ἐμὲ, ἀγαπητή μου κόρη, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, θωπεύων τὴν κεφαλήν της. Πρῶτον ἀπ' ὅλα, δὲν ἠξεύρεις πόσον ἠμπορεῖ νὰ σὲ ὠφελήσῃ ὁ ἥσυχος ὕπνος μιᾶς νυκτός. Ἔπειτα τὸ κάτω κάτω, προσέθηκεν ὁ βαρωνέτος, μεγάθυμος μετὰ τὸ γεῦμά του γενόμενος, ἀρκεῖ νὰ ἀναλάβῃς ἐντελῶς, καὶ ἀδιαφορῶ δι' ὀλίγας ἡμέρας πλήξεως.

Ἡ Λουκία ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ πατρός της καὶ τὴν ἠσπάσθη μετ' εὐγνωμοσύνης.

— Ἠξεύρεις, πατέρα, εἶπεν ἡ ἀσθενὴς μετὰ μικράν τινα παῦσιν, ὅτι ἀνεκάλυψα πόθεν εἶνε ;

— Ποῖος ; ὁ ἁμαξηλάτης ; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποσπασθεὶς αἰφνιδίως σκέψεων οὐχὶ εὐαρέστων.

— Ἄχ, πατέρα, . . πῶς εἶνε δυνατόν . . ;— ὁ ἰατρός ! εἶνε σικελός.

— Ἀλήθεια ; Ἤκουσα ὅτι ἡ Σικελία εἶνε ὡραῖος τόπος, ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος μεθ' ἱκανῆς ψυχρότητος.

— Εἶμαι βεβαία, ὅτι ὑπάρχει κάτι μυστήριον εἰς τὴν ζωήν του, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία. Δὲν πιστεύω νὰ ἦτο ἀνέκαθεν προωρισμένος νὰ γείνῃ ἰατρός. Τί λέγεις, πατέρα ; Δὲν θὰ μοῦ ἔκαμνε καμμίαν ἐντύπωσιν, ἂν ἐμάνθανα ἔξαφνα, ὅτι εἶνε ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς οἱ ὁποῖοι ἐξωρίσθησαν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἤκουσα εἰς τὴν Ῥώμην νὰ γίνεται λόγος περὶ πολιτικῶν προσφύγων. Ὁμοιάζει ἀπαράλλακτα μ' ἐκείνας τὰς κεφαλὰς τοῦ Βὰν-Δύκ, τὰς ὁποίας εἴδαμεν εἰς τὴν Γένουαν. Δὲν σοῦ φαίνεται εὐμορφος, πατέρα ;

— Ὦ, ναί, εἶνε εὐμορφος ἄνθρωπος. Θὰ εἶναι λαμπρὸς chasseur μὲ τὴν μακράν του γενειάδα, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ψυχρῶς.

— Ὦ, πατέρα, αὐτὸ εἶνε κακία. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λέγῃς αὐτὰ δι' ἄνθρωπον τόσον καθὼς πρέπει; ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπροξενήθη τόσον πολύ;

— Ἀγαπητή μου Λουκία, ἡ εὐγνωμοσύνη σου δὲν εἶνε πολὺ λογική. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ κύριος μοῦ ἐφάνη χρήσιμος, δὲν εἶνε λόγος νὰ τὸν ἐκλάβω εὐθὺς διὰ πρίγκιπα μετημφιεσμένον. Ὅπως δήποτε ὅμως, Λουκία μου, δὲν σ' ἐμποδίζω νὰ φαντάζεσαι ὅσα μυθιστορήματα θέλεις διὰ τὸν γενάτον αὐτὸν ἀσκληπιόν· ἀλλὰ νομίζω, τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτι θὰ προτιμήσῃ πολὺ τὴν ἔνδειξιν τῆς ἰδικῆς μου εὐγνωμοσύνης.

Ἡ Λουκία ἠτένισεν ἐπὶ τὸν πατέρα της τὸ βλέμμα μετά τινος ἀνησυχίας.

—Ὦ, μὴ φοβῆσαι, Λουκία· ἡ πληρωμή μου πρὸς τὸν ἥρωά σου θὰ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὴν θέσιν του, τὴν ὑποτιθεμένην μᾶλλον ἢ τὴν φαινομένην.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία ἐφαίνετο ἔτι ἀνησυχοῦσα, ὁ βαρωνέτος ἐξηκολούθησε λέγων :

— Καὶ πιστεύεις τώρα μετὰ σωστά σου τρελλοκόριτσο, ὅτι ὁ ἰατρὸς αὐτὸς ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε διὰ τὰ γλυκάσου 'μάτια ;

Ἡ Λουκία ἐστέναξε, διότι ἐπίστευεν ἀδιστάκτως, ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶχε κινήσει τὸν ἰατρὸν ἢ ἁπλῆ ἀγαθότης ψυχῆς. Ἴσως ἐσκέπτετο οὕτω ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον· ἀλλ' ὅπως δήποτε οὐδὲν προσέθηκε, διότι τὸν στεναγμὸν αὐτῆς ἐπηκολούθησε βὴξ, ἥτις ἐξήντλησε τὰς δυνάμεις της.

Ἀφοῦ ἡσύχασεν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης διελογίσθη, ὅτι καλλίτερον ἦτο νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ κοιμηθῇ. Ἐνῷ δ' ἔκυψεν ὅπως τὴν ἀσπασθῇ, ἔπεσον τὰ βλέμματά του ἐπὶ παράδοξόν τι πρᾶγμα, ὅπερ δὲν εἶχεν ἔτι παρατηρήσει. Θεωρήσας ἐγγύτερον, εἶδε κρεμάμενον εἰς τὸν τοί-

χον μικρὸν μολύβδινον σταυρὸν μετὰ βαΐδος, καὶ γύψινον πρόπλασμα τῆς θεομήτορος ὑπεράνω μικροῦ ἀγγείου πλήρους ἁγιάσματος. Ὅστις ὡδοιπόρησε διὰ τῆς Ἰταλίας, εἶδε καθ' ἡμέραν βεβαίως τοιαῦτα ἀντικείμενα πωλούμενα καθ' ὁδὸν ἢ ἐκτεθειμένα ἐντὸς τῶν κοιτώνων τῶν πτωχῶν οἰκιῶν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποκλειστικὸς ἐν παντὶ καὶ κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς ἔτι θρησκευτικοὺς τύπους, ἀπώλεσε τὴν ὑπολειπομένην αὐτῷ μικρὰν ὑπομονήν, βλέπων ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς θυγατρός του ἐμβλήματα εἰδωλολατρείας, ὡς αὐτὸς τὰ ἐνόμιζε. Διέταξεν ἐπομένως ῥητῶς τὴν Χούτσινς ν' ἀφαιρέσῃ ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀνόητα πράγματα, καὶ νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ μὴ ἀναφανῶσι πλέον. Παραμείνας δὲ μέχρις ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν του, ἔλαβεν ἓν κηρίον καὶ ἀπῆλθεν, ἱκανῶς δύσθυμος, εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἰδὼν τὴν θυγατέρα του τοσοῦτο καταβεβλημένην καὶ ἀκούσας αὐτὴν ἀρνουμένην ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον, ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατελήφθη, ἅμα μείνας μόνος, ὑπὸ δυσαρέστων προαισθημάτων καὶ ἤρξατο διαλογιζόμενος τοὺς ἥκιστα ἐνθαρρυντικοὺς λόγους τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, δηλώσαντος ὅτι ἦτο ἀδύνατος ἡ μεταφορὰ τῆς ἀσθενοῦς. Διαλογιζόμενος δὲ καὶ σκεπτόμενος ἤρχιζε νὰ ταλαντεύηται ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν, ἣν εἶχε λάβει, τοῦ νὰ παρακούσῃ τῆς γνώμης τοῦ ἰατροῦ. Προδήλως ἐπήρχετο ἀντίδρασις ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Πρῶτον νῦν, ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὁ ἀλαζὼν εὐπατρίδης συνησθάνετο, ὅτι ἡ φοβερὰ ἀπειλὴ τεσσαρακονθημέρου διαμονῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ. Εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διέλυε πάραυτα ἡ σκέψις τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅτι διὰ χρημάτων καὶ θελήσεως ἰσχυρᾶς τὰ πάντα ἦσαν κατορθωτά. Μ' ἓν στρῶμα ἐντὸς τῆς ἁμάξης, διελογίζετο ὁ βαρωνέτος, καὶ μὲ βραδὺ τὸ βάδισμα τῶν ἵππων, ἡ Λουκία θὰ εἶχε βεβαίως τόσην ἄνεσιν καὶ ἡσυχίαν ὅσην καὶ εἰς τὴν κλίνην της· τὸ ἐπινόημα δὲν ἦτο βεβαίως κακόν, ἀλλά . . . —ὑπῆρχον ἀλλά, ἅτινα παρεκώλυον τὴν ἐκτέλεσίν του. Μάτην, φεῦ! ὁ δυσυχὴς βαρωνέτος ἀπέκρουε τὴν πραγματικότητα· ἡ πραγματικότης ὠρθοῦτο ἐπίμονος ἀπέναντί του.

Ἐν μέσῳ τῶν ἀντιθέτων ἐκείνων διαλογισμῶν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεσκευάσθη, ἐν βαθεῖ στεναγμῷ, νὰ κατακλιθῇ. Δὲν προσεκάλει δὲ τὸν στεναγμόν του ἡ θέα τῆς πρὸ αὐτοῦ ἐλεεινῆς κλίνης καὶ ἡ προσδοκία ἀΰπνου νυκτός· ἄλλος ἀνησυχίας λόγος, ἐκ τῶν ἀναμνήσεών του προερχόμενος, ἐτάρασσε τὸ πνεῦμά του. Ἡ σκέψις ὅτι εὑρίσκετο ἐπὶ ξένης γῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ πλησίον του ἕνα κἂν τῶν συμπατριωτῶν του, ἤρκει βεβαίως πρὸς βασανισμόν του· ἀλλ' ὁ διαλογισμὸς ὅτι, πλὴν τούτου, εὑρίσκετο ἐν μέσῳ Ἰταλῶν, ἦτο ἀληθῶς ἀφορμὴ παντὸς εἴδους φόβου καὶ ἀνησυχίας. Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ ἐγκεφάλου του ὑπῆρχον σωρευμέναι παντοειδεῖς περὶ Ἰταλίας γνώσεις, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὰ ἐγχειρίδια, οἱ λῃσταὶ καὶ αἱ αἱματηραὶ ἐκδικήσεις (vendette) ἀνεμιγνύοντο πρὸς μεμονωμένα πανδοχεῖα καὶ ἠρεπωμένα καταγώγια παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὅπου οἱ ὁδοιπόροι εἰλκύοντο, ἐληστεύονται καὶ ἐδολοφονοῦτο.

— Ἀπαίσιος τόπος! διελογίζετο στενάζων ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὲ χωρικοὺς ἰατρούς, οἱ ὁποῖοι ὁμοιάζουν τὸν Ῥινάλδον Ῥιναλδίνην!

Οἱ κώδωνες τῆς Βορδιγέρας σημαίνοντες τὸ De profundis καὶ ἀγγέλλοντες τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτός, αἱ φωναὶ τῶν ἁλιέων, καλούντων ἀλλήλους μακρόθεν, αὐτὸς ὁ ῥόχθος τοῦ κύματος, σβεννυμένου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, πάντα ταῦτα ἤχουν ἀπαισίως εἰς τὰ ὦτα τοῦ βαρωνέτου. Ἐξελθὼν ἠρέμα τοῦ δωματίου του, μετέβη καὶ ἔκρουσεν εἰς τὴν θύραν τῆς μὶς Χούτσινς, εἰς ἣν παρήγγειλε νὰ κλειδωθῇ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ μανδαλωθεὶς προσκόντως, κατεκλίθη τέλος τοσοῦτον εὔθυμος καὶ φαιδρός, ὅσον θὰ ἦτο ἂν εἶχεν ἐμπέσει εἰς χεῖρας Ἐρυθροδέρμων.

Διὰ νὰ εἴμεθα ὅμως δίκαιοι, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευεν, ὅτι τὸ πάθημα τῆς θυγατρός του ἦτο τόσον σπουδαῖον ὅσον ἦτο πραγματικῶς, ἡ ἀνησυχία του περὶ τῆς ἀγαπητῆς του Λουκίας ἤθελε κατισχύσει τῶν μικρῶν ἐκείνων φόβων. Πεπεισμένος ὅμως τοὐναντίον, ὅτι τὸ πάθημα τῆς Λουκίας ἦν ἁπλοῦν στραγγάλισμα, καὶ οὐδὲν ἐκ τούτου φοβούμενος, εἶχεν ἱκανὴν πνευματικὴν ἄνεσιν οὐ μόνον πρὸς μεγαλοποίησιν τῶν πραγματικῶν του δυσαρεσκειῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐφεύρεσιν ἰδανικῶν κινδύνων. Ἀλλὰ πῶς ἠδύνατο νὰ τυφλώτῃ ἐνώπιον τῶν πραγμάτων καὶ μετὰ τοὺς τοσοῦτον διαφανεῖς ὑπαινιγμοὺς τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου; Ἡ ἀπάντησις εἶνε ἁπλῆ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐτύφλωττεν ἐξ ἰδέας προκατειλημμένης, τῆς ἰδέας τουτέστι ὅτι ὁ ἰατρὸς εἶχε συμφέρον νὰ ὑπερβάλῃ μᾶλλον ἢ νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν σπουδαιότητα τοῦ παθήματος τῆς μὶς Λάβεν. Οὐδέποτε δὲ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἰατρὸς χωρίου, καὶ Ἰταλὸς μάλιστα, ἀπέκρυπτε τὴν σοβαρότητα τοῦ πράγματος ἐκ φόβου μὴ ἀνησυχήσῃ τὴν πατρικήν του στοργήν.

Ἐνῷ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐκλείετο ἐντὸς τοῦ δωματίου του, ὁ δὲ ταπεινὸς του ὁμώνυμος, ἐν φοβερᾷ διατελῶν νευρικῇ ταραχῇ, ἐφρούρει τὴν ἄμαξαν, ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, ἃς δὲν ἐκάλει πλέον ἡ ὑπηρεσία τῶν ξένων των, εἶχον ἀποσυρθῆ εἰς τὸν εὐτελέστατον αὐτῶν κοιτῶνα, μικρὸν σκοτεινὸν παράρτημα τοῦ μαγειρείου, ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ ξύλα καὶ οἱ ἄνθρακες. Ἀχρεῖον στρῶμα καὶ ἁπλοῦν κάλυμμα συνετέλεσαν τὴν κλίνην αὐτῶν. Ταῦτα μόνα αἱ πτωχαὶ ἐκεῖναι καὶ ἐργατικαὶ ὑπάρξεις εἶχον συλλογισθῆ νὰ ἐπιφυλάξωσιν εἰς ἀνάπαυσίν των. Ἐκ συμπαθείας δὲ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὸν ὑπηρέτην του, παρεχώρησαν εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον τὸ εἰς τοὺς σπανίους των ξένους προωρισμένον μέρος τῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια ἑαυτῶν δωμάτια καὶ ὅσα εἶχον στρώματα, ἐφαπλώματα, προσκεφάλαια καὶ σινδόνας. Οὐδόλως δὲ μετανοοῦσαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τῆς συνήθους προσωπικῆς των ἀνέσεως, μήτηρ καὶ κόρη οὐδὲν ἄλλο ἐσκέφθησαν ἢ πῶς ν' αὐξήσωσι τὴν ἄνεσιν τῶν νέων των ξένων.

— Τί καλά, ἔλεγεν ἡ Σπεράντσα, ποῦ οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ταξιδεύουν μὲ τὸ ἀσημικόν των. Ἀλλέως τί θὰ ἐγινόμεθα μὲ τὰ τέσσαρά μας ἀσημένια μαχαιροπήρουνα; Φαντάσου, μητέρα, ὅτι ὁ γέρος θέλει παστρικὸ πηροῦνι καὶ χουλιάρι εἰς κάθε φαγί.

Καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἤρξαντο νὰ ἐξετάζωσι κατόπιν τὰ σκεύη τῶν γειτόνων των, καὶ νὰ ὑπολογίζωσιν ἂν θὰ ἦτο εὔκολον νὰ δανεισθῶσι παρ' αὐτῶν τὴν ἐπαύριον ὅ,τι δὲν εἶχον.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, πρὸς τί νὰ βασανίζωσι τὴν κεφαλήν των, ἀφοῦ ἦτο ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος; Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος θὰ τὰ εὕρισκεν ὅλα. Μὲ τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον δὲν ἦτο φόβος νὰ λείψῃ τίποτε. Ἂν ἤκουέ τις τὰς δύο αὐτὰς γυναῖκας, θὰ ὑπελάμβανεν, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐκεῖνος τοῦ χωρίου ἦτο μάγος τις τῆς Χαλιμᾶς, εἰς ὃν ἤρκει νὰ κτυπήσῃ τὸν πόδα του κατὰ γῆς διὰ νὰ φυτρώσουν ἀνάκτορα διάκοσμα.

— Ἄκουσε, μητέρα, εἶπεν ἡ κόρη· πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ βγάλωμεν ἀπὸ τὴν ἔξω θύραν τὸ κλαδὶ τοῦ πεύκου. Ὁ γέρων αὐθέντης δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ὑποφέρῃ· ἐστράβωσε φοβερὰ τὸ πρόσωπόν του προχθὲς ποῦ περνοῦσεν ἀπ' ἐμπρός.

— Τὸ βγάζομεν, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ. Ἴσως πρέπει νὰ βγάλωμεν καὶ τὰ καθίσματα καὶ τὰ τραπέζια ἀπὸ τὸ περιβόλι. Αὔριον εἶνε κυριακὴ καὶ τὸ βράδυ ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἑσπερινὸν θὰ μᾶς ἔλθῃ κόσμος ἀπὸ τὴν Βορδιγέραν. Ὁ γέρος θὰ θυμώσῃ βέβαια νὰ ἰδῇ τόσους ἀνθρώπους μαζευμένους εἰς τὸ περιβόλι. Ὅσοι θέλουν ἂς πιοῦν τὸ κρασί των εἰς τὴν σάλα, ὅσοι δὲν θέλουν, ἂς πάγουν νὰ τὸ πιοῦν ἀλλοῦ. Φαντάσου νὰ καπνίζουν καὶ νὰ τραγουδοῦν ὑποκάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς *σιγνορίνας!*

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ κόρη· ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος παρήγγειλε νὰ ἦνε πολὺ ἥσυχη. Ἄχ, μητέρα, εἶδες ποτέ σου τόσον γλυκὺ πρόσωπον; Δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν Παναγίαν, ποῦ εἶνε εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἐκκλησίας;

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Ῥόζα, ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλά!

— Ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλά! ἐπανέλαβεν ἡ Σπεράντσα.

Καὶ ἀπεκοιμήθησαν μήτηρ καὶ κόρη, τὴν εὐχὴν ταύτην προφέρουσαι.

Τοποθετήσαντες ἤδη πάντα μας τὰ πρόσωπα, πλὴν τοῦ κυριωτέρου,— ἢ τοὐλάχιστον ἐκείνου, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ἦνε τὸ κυριώτερον, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἱστορήματος τούτου — δὲν θὰ κάμωμεν ἄσχημα ν' ἀσχοληθῶμεν ὀλίγον καὶ περὶ αὐτόν.

Ἡ ἐν Βορδιγέρᾳ κατοικία τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου σύγκειται ἐκ μεγάλου δωματίου, ὅπερ χρησιμεύει συγχρόνως ὡς αἴθουσα, δωμάτιον ἀκροάσεων καὶ βιβλιοθήκη, καὶ μικροῦ, συνεχοῦς πρὸς αὐτό, κοιτῶνος. Τὸν ἕνα τοῖχον τῆς αἰθούσης καλύπτει ἐξ ὁλοκλήρου βιβλιοθήκη, ἡμίσεια δὲ δώδεκάς καθισμάτων καὶ μία στρογγύλη τράπεζα συντελοῦσι τὰ ἔπιπλά της. Εἰς τὸν ἀπέναντι τῆς βιβλιοθήκης τοῖχον κρέμανται εἷς πλαγίαυλος, μία κιθάρα, ἓν ζεῦγος ξίφων, χειρίδες καὶ προσωπεῖα σπαθασίας· ὑπ' αὐτὰ δὲ ἁπλοῦται χάρτης τῆς Σικελίας. Βιβλία κεῖνται πανταχοῦ, ἐπί τε τῶν ἑδρῶν καὶ τοῦ πατώματος· σωρὸς δ' ἐξ αὐτῶν ὁλόκληρος καλύπτει τὴν τράπεζαν, ἧς ἐνώπιον κάθηται ὁ ἥρως μας, θωπεύων τὸ γένειόν του καὶ βεβυθισμένος μετὰ πολλῆς σοβαρότητος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἑνὸς τόμου, ἀνοικτοῦ ἐνώπιόν του. Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶνε πλῆρες χρωματισμένων πινάκων, παριστάντων κνήμας ἐξηρθρωμένας κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ εἰς διαφόρους βαθμοὺς, καὶ πάντας τοὺς δυνατοὺς ἐπιδέσμους. Ἐνίοτε ὁ ἰατρὸς ἐγείρεται, καὶ περιπατεῖ ἐπάνω κάτω, περισκεμμένος καὶ σοβαρός· εἶτα προχωρεῖ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς μέγαν τόμον εἰς φύλλον, καὶ φαίνεται παραβάλλων σημειώσεις. Αἱ ὧραι παρέρχονται, καὶ αὐτὸς ἀναγινώσκει ἔτι καὶ θωπεύει τὸ γένειόν του. Λέφνης βλέπει τὸ ὡρολόγιόν του, βάλλει κραυγὴν ἐπιφωνήματος, βλέπων πόσον ταχέως παρῆλθεν ἡ ὥρα, λαμβάνει τὸν λύχνον του ἵν' ἀπέλθῃ νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, καὶ ἵσταται πάλιν μετὰ μικρόν, ἀποθέτει τὸ φῶς του ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ἀπέμεινέ τι ἔτι, οὐχὶ ἐντελῶς σαφὲς δι' αὐτόν, ἐπιπλοκή τις δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ, καὶ ἂν δὲν κύρεν εἰσέτι ἐντὸς τῶν βιβλίων του.

Ἡ αὐγὴ ἐπερχομένη τὸν εὑρίσκει ἀναγινώσκοντα πάντοτε. Τέλος κλείει τὸ βιβλίον σβύνει τὴν λυχνίαν του, ἀνωφελῆ πλέον, κ' ἐξαπλοῦται ἐνδεδυμένος εἰς τὴν κλίνην του.

Γ'

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης δάβεν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, πέμπτος οὕτω καλούμενος βαρωνέτος, εἶχε κληρονομήσει, πλὴν τῶν πατρικῶν του κτημάτων, καὶ ἄλλο τι, ὅπερ ἠδύνατο ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκογενειακὸν κληρονόμημα, ἐπιμελῶς ἀπὸ γενεᾶς καὶ εἰς γενεὰν μεταδιδόμενον: ἀλαζονείαν ἔκτακτον καὶ ἀκατονόμαστον· ἀλαζονείαν ἐπὶ τῷ γένει αὐτοῦ, ἐκδηλουμένην ἐν εἴδει λατρείας πρὸς πᾶν ὅ,τιδήποτε, πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἶχε συνάφειαν πρὸς

τὴν γενεαλογικὴν ῥίζαν τῶν Δάβεν, καὶ περιφρόνησεως ἀντιστοίχου πρὸς πάντα ἐλαττούμενον λόγῳ προγόνων καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων.

Οἱ Δάβεν τῆς κομητείας . . . . ἠξίουν ὅτι κατήγοντο ἐκ τοῦ ὁμωνύμου νορμανδοῦ εὐπατρίδου, οὗτινος μνημονεύουσι τὰ διάφορα χρονικὰ ὡς συνοδεύσαντος ἕνα τῶν Δεβὲρ εἰς τὴν μάχην τοῦ Χάστιγξ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης διεβεβαίου, ὡς διεβεβαίου πρὸ αὐτοῦ ὁ πατήρ του καὶ ὁ πατὴρ τοῦ πατρός του—ὅτι οἱ Δάβεν εἶχον πάντοτε συγκινδυνεύσει καὶ συνδοξασθῆ μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν Δεβὲρ, οἵτινες κατὰ τὴν ἱστορίαν ἠκολούθησαν μετὰ τῶν ἄλλων σταυροφόρων εἰς Παλαιστίνην τὸν Λεοντόθυμον Ῥιχάρδον. Εἷς τῶν Δάβεν, αὐτόφωτος ἀπὸ ἑτεροφώτου γενόμενος, κατέκτησε τοὺς χρυσοῦς του πτερνιστῆρας περὶ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἔκτοτε δὲ ἡ τῆς οἰκογενείας ἱστορία ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας. Οἱ Δάβεν μετέσχον τῶν πολέμων τῶν Δύο Ῥόδων. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθη ἐν Βόσουορθ, καὶ ἄλλος παρηκολούθησε τὸν Ἄσσεξ εἰς Ἰρλανδίαν. Εἷς Δάβεν, πολεμήσας γενναίως εἰς Μάρστον-Μοὺρ καὶ εἰς Νάζβυ, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν εὐαρίθμων, οἵτινες συνώδευσαν τὸν Κάρολον φεύγοντα εἰς Σκωτίαν, καὶ διέμεινε παρὰ τῷ ἀτύχεῖ του ἡγεμόνι μέχρι τέλους, ἱππότης ἀτρόμητος καὶ ἀμετάπτωτος.Ὅτε ὁ Κρόμβελλ ἐγένετο πανίσχυρος, ὁ Δάβεν οὗτινος τὰ κτήματα εἶχον δημευθῆ, μετηνάστευσεν εἰς Ὁλλανδίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του, μεταβὰς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νέου Καρόλου. Ἡ πίστις δ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς τὴν βασιλείαν ἀπέλησαν, μετὰ τὴν παλινόρθωσιν, εἰς πολὺ εὐνοϊκωτέραν λύσιν ἢ ἡ πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις πολλῶν ἄλλων εὐγενῶν, ἐπίσης πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων. Οὐ μόνον ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ κτήματά του, ἀλλὰ, τραπέντων τῶν καιρῶν, ἀπέκτησε καὶ τὰς γαίας ἑνὸς τῶν γειτόνων του, ὅστις, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν τότε χρόνων, ἦτο *κουρεμένο κεφάλι*[1]. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τούτους ἔλαβε καὶ ὁ τότε Δάβεν τοῦ βαρωνέτου τὸν τίτλον, ὃν οἱ δύω ἑπόμενοι βαρωνέτοι, πατὴρ καὶ πάππος τοῦ ἡμετέρου Σὶρ Ἰωάννου, δὲν ἠθέλησαν νὰ ἴδωσι μεταβαλλόμενον εἰς ἀνώτερον τίτλον, προτιμῶντες, ὡς ἔλεγεν ὁ τελευταῖος ἐξ αὐτῶν, Σὶρ Ὠβραὶ, νὰ ἦνε οἱ πρῶτοι τῶν βαρωνέτων ἢ νὰ λογίζωνται μεταξὺ τῶν τελευταίων λόρδων.

Ἀπὸ τῆς παλινορθώσεως μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688 οἱ Δάβεν φαίνονται μεριμνήσαντες μᾶλλον περὶ καλλιεργείας τῶν κληρονομικῶν των γαιῶν ἢ περὶ πολιτικῶν ἐρίδων μεταξὺ βασιλέων καὶ κοινοβουλίων. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ἡ οἰκογένεια ἔμεινεν ἐν Δάβεν, ὅτε Ἰάκωβος ὁ Β' κατέφυγεν εἰς τὸν Ἅγιον Γερμανόν. Ἴσως ὁ Σὶρ Ἰωάννης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤγετο ἐκ νεανικῶν ἀναμνήσεων εἰς βαθεῖαν περιφρόνησιν τῆς διαφθορᾶς τοῦ αἰῶνος, καὶ ἠρκεῖτο καταρώμενος ἀπὸ τοῦ ἐρημητηρίου του τὰ κοινοβούλια καὶ τοὺς ἀποστάτας ἐπισκόπους. Μόνον δὲ δεῖγμα τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Στουαρτιδῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐντελὴς ἀπουσία αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Γουλιέλμου καὶ τῆς Μαρίας.

Τὸ πολεμικὸν μένος τοῦ γέροντος Δάβεν ἀνήφθη πάλιν ἐν τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ φρονίμου ἐκείνου πατρός. Οὗτος πολεμήσας καὶ διακριθεὶς ὑπὸ τὸν Μάλβορου, ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ. Ὁ δὲ διάδοχός του, Σὶρ Ὠβραὶ, ἀπέτισε τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ χρέος ὑπηρετήσας κατὰ τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ τὰ πατροπαράδοτα αἰσθήματα καὶ τὰς ὑπερσυντηρητικὰς ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας Δάβεν, εὔκολον εἶνε νὰ ἐννοήσῃ μεθ' ὁποίας πικρίας εἶδεν ὁ βαρωνέτος τὴν εὐτυχίαν τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας των. Μόνοι ὅμως οἱ ζήσαντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἢ παρὰ συγχρόνων ἀκούσαντες περιγραφόμενον τὸν ἄγγλον ἀστὸν καὶ ἰδίως τὸν ἐπαρχιώτην εὐπατρίδην, δύνανται νὰ φαντασθῶσιν ὁποῖον μῖσος καὶ ὁπόση φρίκη κατέλαβε τὸν Σὶρ Ὠβραὶ κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Ἡ ὀργή του ἔφθανε πολλάκις μέχρι μανίας, ὁσάκις ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τοὺς λόγους ἄγγλων ῥητόρων, ἐκφραζόντων ἐν μέσῳ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου αἰσθήματα τοσοῦτον ἐπαναστατικὰ, κατὰ τὸν ἐκμανῆ τόρυν, ὅσον καὶ τὰ τῶν γάλλων δημοκρατικῶν.

Ὁ βασιλεύων Σὶρ Ἰωάννης, γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1783, εἶχε φυσικῷ τῷ λόγῳ ἀνατραφῆ καὶ ἀνδρωθῆ ἐν μέσῳ τῶν βιαίων αἰσθημάτων, ἅτινα ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας καὶ εἰκοσαετὴς ἀδιάκοπος πόλεμος εἶχον ἐξεγείρει ἐκεῖθεν τοῦ πορθμοῦ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς, παιδίον ἔτι, εἶχεν ἀκούσει πλησίον τοῦ πατρός του τὴν πρότασιν: «ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τοὺς Γάλλους!» μέχρι τῆς σήμερον στιγμῆς τὰ φρονήματα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, αἱ συμπάθειαί του καὶ ἀντιπάθειαι εἶχον διατεθῆ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν προσώπων καὶ πραγμάτων. Ἄκρατος θαυμασμὸς πρὸς πᾶν τὸ ἀγγλικὸν καὶ φρίκη ἀκαταμάχητος πρὸς πᾶν τὸ μὴ ἀγγλικὸν περιεζώνουν στενῶς τὰς ἰδέας καὶ ἀντιλήψεις του ὡς μέγα σινικὸν τεῖχος.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε νυμφευθῆ ἐν ἔτει 1811, δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, τὴν θυγατέρα τοῦ ὑποκόμητος Δελοραίν, ἐγγονὴν ἐκ μητρὸς τοῦ δουκὸς . . . Ὁ γάμος οὗτος συνεφώνει εὐτυχῶς πρός τε τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ τὴν κλίσιν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου· διότι ὁ βαρωνέτος δὲν ἦτο ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ ἐπιβάλῃ βίαν εἰς τὰ αἰσθήματά του, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους· πρῶτον μὲν διότι ἀπηχθάνετο τὴν ἐναντιότητα, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἂν παρίστατο· δεύτερον δὲ διότι ἐνόμιζε τὴν αἴγλην τῆς γενεᾶς του ἱκανὴν ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν εὐγενείας τῆς μνηστῆς του, ἔστω καὶ ἂν ἐξέλεγε τὴν κόρην παλαιοῤῥάφου. Τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους, ὅπερ ἐπηκολούθησε τὴν ἕνωσιν ταύτην, ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς καὶ κληρονόμος, καὶ ἐπ' αὐτοῦ συνεκεντρώθη πᾶσα του ὑπερηφάνεια καὶ στοργή· μόλις δὲ βραδύτερον, τὸ 1820, ὅτε ὁ μικρὸς Ὠβραὶ ἦν ὀκταέτης, ἐπῆλθε καὶ θυγάτηρ ἐξαιτουμένη μερίδα συμπαθείας καὶ ἀγάπης.

Τὸ ἔτος 1815, ὅτε ἡ εὐρωπαϊκὴ ἤπειρος ἠνοίχθη εἰς τοὺς ἄγγλους ὁδοιπόρους ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὴ δυνηθεὶς κατὰ τὴν νεότητά του νὰ περιέλθῃ τὴν Εὐρώπην, ἐνόμισεν ὅτι προσῆκεν εἰς ἄνθρωπον τῆς θέσεώς του ν' ἀναπληρώσῃ, καίτοι βραδέως, τὴν ἔλλειψιν ἐκείνην ἀριστοκρατικῆς ἀνατροφῆς. Διέθηκεν ἑπομένως μῆνάς τινας, ὅπως ἐπισκεφθῇ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ του τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Περιττὸν νὰ ῥηθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ ξένης διαμονὴ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀφῆκεν ἐντελῶς ἀνέπαφον τὸν περιβάλλοντα τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τραχὺν φλοιὸν προλήψεων. Ὁ συγχρωτισμὸς πρὸς ξένους λαοὺς, καθ' ὅσον, ἐννοεῖται, ἐπέτρεπον τοῦτο ἐπιδεικτικὴ ἀλαζονεία καὶ ἀδιάπτωτος συγκαταβάσεως φόβος, ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ὅ,τι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὠνόμαζε πατριωτικὸν του αἴσθημα, τὸ ἰδιαίτερον δηλαδὴ ἐκεῖνο αἴσθημα, ὅπερ περιελάμβανε πᾶσαν τιμὴν, πᾶσαν ἀξίαν, πᾶσαν ἀρετὴν ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ, ὅπου αὐτὸς, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἶχε γεννηθῆ, καὶ ἔζη καὶ ἐκινεῖτο.

Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, κενωθείσης βουλευτικῆς θέσεως ἐν τῇ κομητείᾳ . . ., ὅπου ἔκειτο τὸ Δάβεν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεκλήθη νὰ δεχθῇ τὴν ὑποψηφιότητά της· ἀλλ' ἀπεποιήθη τὴν τιμὴν αὐτὴν, ὡς εἶχεν, ἀληθῶς, ἀποποιηθῆ πάντοτε νὰ ἐκλεχθῇ ἐν τῇ ἐκλογικῇ περιφερείᾳ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἱκανῶς ὀρθὸν νοῦν, ὅπως συναισθανθῇ ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος ἵνα διαπρέψῃ ὡς ῥήτωρ ἢ πολιτικὸς, καὶ ἱκανὴν ὑπερηφάνειαν, ὅπως μὴ συγκαταβῇ ν' αὐξήσῃ κατὰ ἓν τὰ στωπηρὰ *ναί* καὶ *ὄχι* τοῦ κοινοβουλίου. Ὅσην ὅμως δὲν εἶχε δι' ἑαυτὸν φιλοδοξίαν, εἶχε, καὶ δικαίως ὡς ἐνόμιζε, διὰ τὸν υἱόν του. Ὁ Ὠβραὶ ἦν εὔσωμος ἡράκλειος νεανίας, μεστὸς ἐπάρσεως, εὔθυμος πάντοτε καὶ ἀτάσθαλος ὡς ἡ εὐδαίμων πλουσία νεότης. Ἡ ταραχώδης δὲ φύσις του, ἡ αὐθάδειά του καὶ οἱ παράτολμοι λόγοι του ἐθεωροῦντο ὑπὸ τοῦ πατρός του ὡς ἀσφαλεῖς οἰωνοὶ πρωΐμου μεγαλοφυΐας.

Ἡ ὑπερηφάνεια τῆς πατρικῆς στοργῆς τυφλοῖ ἀνθρώπους πολὺ ἀνωτέρους τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Οὕτω δὲ ὁ Ὠβραὶ, ἀναμφισβητήτως εἰς μεγάλα κεκληρωμένος, εἶχε προορισθῆ, παῖς ἔτι, εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, καὶ παρεδόθη, μόλις φορέσας τὴν πρώτην του περισκελίδα, εἰς τὰς χεῖρας παιδαγωγοῦ, λαβόντος ἐντολὴν νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἐν πάσῃ τελειότητι εἰς τὴν πρῶτον τῆς πολιτικῆς του ὁδοιπορίας σταθμὸν, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης. Ἀλλ' εἰς πᾶσαν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν καλλιέργειαν ὁ ἀρτιφυὴς μέλλων Πιττ ἀντέταξεν ἀδράνειαν ἀξίαν κρείττονος τύχης· τοῦτο δὲ ἤνοιξε τέλος, φαίνεται, τὰ ὄμματα τοῦ πατρός του, ὅστις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ Ἔτον, ὅπου πραγματικῶς ὁ νεαρὸς εὐπατρίδης διεκρίθη ταχέως, οὐχὶ τοσοῦτον εἰς τὰ κλασικὰ μαθήματα, ὅσον εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπιτηδεύματα τῆς πυγμαχίας καὶ ῥαβδομαχίας.

Δεκαεπταέτης γενόμενος, καλλωπιστὴς ἤδη καὶ θρασὺς ταραξίας, ἀπεχαιρέτισεν ὁ Ὠβραὶ τὸ Ἔτον καὶ τὸν μαθητικὸν βίον. Ἦν ἤδη ἀνὴρ τὸ ἐξωτερικὸν, ἡ δὲ φυσική του ἀνάπτυξις ἦτο εἰς ἀντίστροφον ὅλως λόγον πρὸς τὴν διανοητικήν. Ὅτε ἔμαθε παρὰ τοῦ πατρός του, ὅτι ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ὀξφόρδην, καὶ ὅτι ἐκ παιδὸς ἤδη προωρίζετο εἰς τὴν ἱερωσύνην τῆς Δάουνεγκ-Στρὴτ[1], ὁ Ὠβραὶ ἐζήτησεν ἀπεριστρόφως τὴν ἄδειαν νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἐβδελύσσετο τὴν πολιτικὴν, ὅτι τὰ βιβλία ἐν γένει προὐξένουν εἰς αὐτὸν ἐφιάλτην, καὶ ὅτι ἦτο βέβαιος, ἂν μετέβαινεν εἰς Ὀξφόρδην, ὅτι ἤθελεν ἀποπεμφθῆ προσωρινῶς, ἴσως δὲ καὶ ὁριστικῶς τοῦ πανεπιστημίου. Ὅτε ἀπὸ μακροῦ ἤδη εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ λατρεύσῃ ἄλλην θεότητα πλὴν τοῦ Ἄρεως· καὶ ὅτι ἄριστα θὰ ἔπραττεν ὁ πατήρ του ἀγοράζων αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερμαχήσῃ τῆς σημαίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Πάντα ταῦτα ἐλέχθησαν τοσοῦτον ἐλευθέρως καὶ ἀσυστόλως, ὥστε προῤῥιζος ἀνεσπάσθη τοῦ πατρὸς ἡ φιλοδοξία. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης προσεπάθησε νὰ μεταπείσῃ τὸν υἱόν του διὰ τῆς λογικῆς, διὰ τῆς πρᾳότητος, διὰ παρακλήσεων καὶ τέλος δι' ἀπειλῶν· ἀλλ' ὁ Ὠβραὶ ἦτο υἱὸς πατρώζων· ἐκίνησε τὴν ὡραίαν του κεφαλὴν, ἔστειλεν εἰς τὸν διάβολον ὑποψηφιότητα καὶ κοινοβούλια, καὶ διεκήρυξεν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, ὅτι, ἂν ὁ πατὴρ του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ὡς εὐπατρίδης θὰ κατετάσσετο εἰς αὐτὸν ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἠσθάνθη ὀρθουμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του πρὸς τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ νεανίου, ἐπείσθη δὲ ἀκούων αὐτὸν, ὅτε θὰ ἔπραττεν ὡς ἔλεγεν. Ὁ βαρωνέτος ἐγνώριζε τὸ αἷμα τοῦ Δάβεν, δὲν ἐλησμόνει δὲ παλαιά τινα γεγονότα μαρτυροῦντα τὴν πρώϊμον πεισμοσύνην τοῦ κυρίου Ὠβραί. Ἡ πάλη διήρκεσεν ἔτι ἐπί τινα χρόνον, ἀπέλαβε δὲ φυσικῶς εἰς τὴν νίκην τοῦ υἱοῦ· διότι ὑπὸ τὸ σοβαρὸν περικάλυμμα ὅπερ διέκρινε τὸν Σὶρ Ἰωάννην Δάβεν, ἐκρύπτοντο

1. Crop-eared Roundheads ἀπεκλήθησαν ἐμπαικτικῶς ἐν Ἀγγλίᾳ, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1648, οἱ τοῦ Κοινοβουλίου ὀπαδοὶ καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας προμαχοῦντες. Σ. τ. Μ.

1. Ὁδὸς, ἐπὶ κεῖται τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον τῆς Ἀγγλίας. Σ. τ. Μ.

ὡς ὑπεδείξαμεν μυρίαι ἀδυναμίαι, καὶ—ἡ φυσικωτάτη πασῶν—ἄφθονος δόσις πατρικῆς ἐπιειρεσίας. Ὁ δὲ μεγάλαυχος καὶ γαῦρος νεανίσκος ἦτο πλασμένος, ἐννοεῖται, ὅπως νικᾷ πάντοτε καὶ τυραννῇ μάλιστα τὸν πατέρα του. Ὁ βαρωνέτος εἰθεώρει ὡς πρόσθετον χάριν τὴν ἀλαζονείαν, ἥτις ἀπατέλει τὴν βάσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ὥβραι, τοιαύτη καὶ τοσαύτη, ὥστε βλέπων τις αὐτὸν ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι πάντων τῶν ἀποθανόντων καὶ ταφέντων Δάβεν ἡ ὑπερηφάνεια διέῤῥεε τὰς φλέβας του. Πᾶσαι δ' αἱ ἀτασθαλίαι τοῦ νεαροῦ Ὥβραι ἐν Ἔτον, ἂς μετ' ἀκατονομάστου αὐταρκείας ἠσμένιζε διηγούμενος, εἶχον καταστήσει αὐτὸν ἔτι προσφιλέστερον εἰς τὸν πατέρα του.

Οὕτω δὲ μετὰ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Ἔτον, ὁ Ὥβραι κατετάσσετο, ὡς σημαιοφόρος, εἰς τάγμα δραγόνων, καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνεχώρει εἰς τὰς Ἰνδίας. Εἶχε πείσει τὸν πατέρα του, οὐ μόνον νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν καταταξίν του, ἀλλὰ—καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ δυσκολώτερον, διότι ὡς πρὸς αὐτὸ ἡ εἰδωλολατρεία τοῦ πατρὸς ἀντέκειτο εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ υἱοῦ—νὰ κατορθώσῃ καὶ τὴν μετάθεσίν του εἰς τάγμα στελλόμενον εἰς Καλκούταν. Ὁ Ὥβραι οὐδὲν ἄλλο ἀπὸ πολλοῦ ὠνειρεύετο ἢ τίγρεις καὶ ἐλέφαντας, καὶ ἡ Ἰνδικὴ ἦτο δι' αὐτὸν τῆς ἐπαγγελίας ἡ χώρα· οὕτως ἡ πραγματοποίησις τῶν πόθων τοῦ υἱοῦ ἐκατάπαυσε τοὺς πόθους τοῦ πατρός.

Ὑπὸ τὴν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν τῆς σκληρᾶς ἐκείνης καὶ πρώτης ὁπωσοῦν σοβαρᾶς δυσαρεσκείας τοῦ υἱοῦ του, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀναζητῶν πέριξ αὐτοῦ παραμυθίαν, παρετήρησε τότε πρῶτον, ὅτι πρόχειρον τῆς λύπης του βάλσαμον εἶχε τὸν χαριέστατον μικρὸν ἄγγελον, ὅστις ἐξέτεινε πρὸς αὐτὸν τὰς μικράς του χεῖρας, οἱονεὶ μειδιᾷ σοργῆς ἐπικαλούμενος. Ἡ στοργὴ αὕτη τῷ ἐδόθη ταχέως· ὁλόκληρος. Μόλις ἐπουλωθείσης τῆς πληγῆς, ἣν εἶχε παραγάγει τὸ ἐγωϊστικὸν πείσμα τοῦ Ὥβραι, νέον πάλιν πένθος ἐπέχυσεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βαρωνέτου ὁ θάνατος τῆς λαίδης Δάβεν, ἥτις ἀπὸ καιροῦ πάσχουσα, ἐμαράνθη ταχέως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ της. Καίτοι προσδοκώμενον τὸ ἀτύχημα, βαθεῖαν οὐχ ἧττον προξένησεν αἴσθησιν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Δὲν ἐξεδήλωσεν ὅμως τὴν λύπην του, ἀλλὰ κατέστειλεν αὐτὴν εἰς σιγήν, τὸ μὲν διότι ὁ ὑπερήφανος βαρωνέτος εἰθεώρει πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειάν του, τὸ δὲ, διότι ἐφοβεῖτο μὴ ἡ λύπη του αὐξήσῃ ἔτι τὴν ὀδύνην τῆς θυγατρός του.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπεσύρθη τότε εἰς τὰ κτήματά του καὶ ἔζησε πλέον μεμονωμένος, ἀσχολούμενος μόνον περὶ τὴν κόρην του, ἥτις κατέστη ἔκτοτε ἡ μόνη του χαρά. Ἡ Λουκία ἦτο νοήμων, ἁβρὰ καὶ εὐαίσθητος κόρη, ἀνάγκην ἀληθῶς ἔχουσα πάσης τῆς τρυφερᾶς πατρικῆς θεραπείας, —ἄνθος εὐθυμοῦν καὶ χάριεν, ἐμπνέον ἐλπίδα συνάμα καὶ φόβον. Οὐχ ἧττον ὁ ἀὴρ τῆς ἐξοχῆς, βίος ἀκτικὸς, ἔμφρων ἐναλλαγὴ ἀσκήσεως καὶ ἀναπαύσεως, σπουδὴς καὶ ψυχαγωγίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν νοήμονος παιδαγωγοῦ, ἐκράτυναν ἱκανῶς τὴν ὑγείαν της, οὕτως ὥστε ἡ Μὶς Δάβεν, δεκοκτάετις γενομένη, καίτοι λεπτοφυὴς πάντοτε καὶ εὐπαθὴς, εἶχε καταστῆ εὔσωμος καὶ εὔχρους νεᾶνις ἀξιοσημειώτου καλλονῆς.

Ἐνώπιον αὐτῆς ἦν ἀνοικτὸς ἐν Λονδίνῳ ὁ βίος τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης οὐδὲ στιγμὴν διελογίσθη νὰ ἐξαιρέσῃ αὐτὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς κοινωνικῆς του τάξεως, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν αὐλήν. Οὕτω τὰ παράθυρα τοῦ ἐν Λονδίνῳ μεγάρου του ἠνοίχθησαν πάλιν, καὶ τὰ πολυτελῆ του δώματα ἐφώτισεν ἐκ νέου ὅσος ἥλιος εἶνε δυνατὸς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς μεγάλης Βρετανίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του μετέβησαν εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὸ ἔαρ τοῦ 1837, καὶ ἡ Λουκία, ῥιφθεῖσα εἰς μέσον τῶν διασκεδάσεων τοῦ Λονδίνου, παρεσύρθη ἐντὸς ὀλίγου ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ χειμάῤῥου των. Τὸ πέρας τῆς πρώτης ἐκείνης διασκεδαστικῆς περιόδου κατέλιπεν αὐτῇ ὠχρὰς τὰς παρειὰς κ' ἐξηντλημένας τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἡ ἐκ τούτου ἀνησυχία τοῦ Σὶρ Ἰωάννου διεσκεδάσθη κ' ἐλησμονήθη, ὅτε μετ' ὀλίγους ἀναπαύσεως μῆνας ἐν Δάβεν ἐφάνη ἀναλαβοῦσα πάλιν ἡ Λουκία. Ἡ νεότης εἶνε χρυσαὶ βοηθὸς τῆς ὑγείας. Οὕτω δὲ τὸ προσεχὲς πάλιν ἔαρ πατὴρ καὶ θυγάτηρ ἤρχισαν τὸν αὐτὸν ἐν Λονδίνῳ βίον. Ἀλλ' αἱ προσκλήσεις, αἱ ὑποδοχαὶ, τὰ διάθερμα δώματα, αἱ ἄγρυπνοι νύκτες, ἐματαίωσαν ταχέως τὴν εὐεργετικὴν τῆς φύσεως ἐνέργειαν, καὶ πρὶν ἢ λήξῃ ἡ περίοδος, ἡ Λουκία ἔκλινε πάλιν κεκμηκυῖαν τὴν κεφαλήν· ὁ δὲ πατήρ της ἤκουσε πάλιν ἔντρομος τὴν μικρὰν ἐκείνην ξηρὰν βῆχα, τὴν ὑποδεικνύουσαν ἐχθρὸν λησμονηθέντα.

Ὁ ταλαίπωρος Σὶρ Ἰωάννης ἐκάλεσε κατ' ἀρχὰς ἕνα ἰατρὸν, κατόπιν ἄλλον καὶ πάλιν ἄλλον. Ὁ πρῶτος συνεβούλευσεν ἐξοχὴν καὶ γάλα· ὁ δεύτερος ψυχρολουσίαν καὶ ἱππασίαν· ὁ τρίτος θαλάσσια λουτρὰ καὶ οἶνον τοῦ Πόρτο· ἀλλὰ πάντες ὅμως συνεφώνησαν, ὅτι ἀπαραίτητος ἦτο ἐντελὴς ἀποχὴ ἐρεθισμοῦ καὶ διασκεδάσεων. Πάντα ἐδοκιμάσθησαν, ἀλλ' οὐδὲν τῶν προταθέντων θεραπευτικῶν κατώρθωσ' ν' ἀποδιώξῃ τὴν ἐπίμονον ἐκείνην βῆχα, ἥτις ἀκουομένη ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς πατρὸς, μηδὲ νὰ κάμῃ τὴν νοσηρὰν τῶν δυνάμεων ἔκλυσιν, ἥτις ἐφαίνετο παγώνουσα τὴν ζωὴν τῆς θυγατρός του. Ἡ κατάστασις τῆς Λουκίας ἐξακολούθησε τοιαύτη ἐπί τινας μῆνας, μέχρις οὗ οἱ ἰατροὶ ἀπεφάνθησαν τὴν γνώμην ταύτην, ἥτις διὰ τοὺς γνωρίζοντας εἶνε ἰσοδύναμος πρὸς θανατικὴν καταδίκην· «Δοκιμάσατε ἀλλαγὴν κλίματος· ἂς διέλθῃ ἡ Μὶς Δάβεν ἕνα χειμῶνα ἐν Ῥώμῃ». Τοιαύτη ὑπῆρξεν

ἡ ἐκδοθεῖσα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀπόφασις· ὁ δὲ βαρωνέτος οὐδὲ στιγμὴν ἐδίστασε, καίτοι ἀπηχθάνετο τὴν Ῥώμην, ἣν ἐκάλει παντοτε «πλακτικωτάτην πόλιν τῆς χριστιανοσύνης», κ' ἐπρόκειτο νὰ στερηθῇ πάσης ἀπολαύσεως, ἣν ἐχορήγουν αὐτῷ οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ κόμματα. Τὸ ἐν Λονδίνῳ μέγαρον ἔκλεισε πάλιν τὰ παράθυρά του, ἡ θαλαμηπόλος ἠσχολήθη ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον εἰς περικάλυψιν καὶ συσκευὴν τῶν ἐπίπλων, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνεχώρησε μετὰ τῆς θυγατρός του εἰς Ῥώμην.

Ἡ θυσία ἔσχε τὴν ἀμοιβήν της. Ὁ χειμὼν τοῦ 1839-1840 ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἠπιωτέρων χειμώνων τῆς Ῥώμης, ἐξάμηνος δ' ἀπόλαυσις τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ καθαροῦ ἀέρος τῆς Ἰταλίας παρήγαγε θαυμάσιον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τὴν ὑγείαν τῆς Λουκίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης τοσοῦτον ἐχάρη ἐκ τούτου, ὥστε, τῇ ἐγκρίσει διασήμου ἄγγλου ἰατροῦ, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ μέχρι τοῦ καύτωνος, νὰ διαγάγῃ τὸ θέρος ἐν Ἐλβετίᾳ, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπως διαμείνῃ καὶ δεύτερον ἐν αὐτῇ χειμῶνα. Ἀλλὰ μόλις εἶχε παρασκευασθῆ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων του, καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Ὥβραι, ὅστις ἦτο πλέον λοχαγὸς Δάβεν, ἐκ Μαδρὰς χρονολογουμένη, ἦλθεν ἀγγέλλουσα τὴν προσεχῆ του ἐπάνοδον ἐπὶ τριετεῖ ἀδείᾳ. Ἡ εἴδησις αὕτη κατέστησεν ἀναγκαίαν μεταβολήν τινα ἢ μᾶλλον τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τοῦ βαρωνέτου, καὶ ἀπεφάσισεν οὗτος νὰ καταλίπῃ μὲν ταχύτερον τὴν Ῥώμην, νὰ μεταβῇ δὲ, ἀντὶ τῆς Ἐλβετίας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ μόνη πρὸς ταῦτα συμβουλὴ τοῦ ἰατροῦ ὑπῆρξε νὰ γείνῃ τὸ ταξείδιον διὰ θαλάσσης καὶ οὐχὶ διὰ ξηρᾶς, ἵν' ἀποφύγῃ πάντα ἐνδεχόμενον κόπον ἡ ἀναῤῥωννύουσα.

Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπεβιβάσθησαν περὶ τὰ μέσα Μαρτίου εἰς Σιβιτεβέκιαν ἐπὶ κυβερνητικοῦ ἀτμοκινήτου κατευθυνομένου εἰς Μασσαλίαν. Ἡ θάλασσα ὡμοίαζε λίμνην ὅτε ἦρθη ἡ ἄγκυρα· ἀλλ' ἡ γαλήνη ὀλίγον μόνον διήρκεσε, καὶ καταιγὶς φοβερὰ ἐνέσκηψεν αἴφνης, ὡς συμβαίνει πολλάκις ἐν τῇ Μεσογείῳ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους. Τὸ σκάφος, θραυσθέντων καὶ τῶν δύο του τροχῶν, ἀπέμεινεν ἔρμαιον τῶν κυμάτων καὶ τοῦ ἀνέμου ἐπὶ δύο νύκτας καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ μόλις, ἀφ' οὗ ἐκινδύνευσε ν' ἀπολεσθῇ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σπέτσιας, κατώρθωσε ν' ἀποβιβάσῃ τοὺς ἐπιβάτας του εἰς τὴν πόλιν ταύτην, κειμένην πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γενούης. Ὁ τρόμος καὶ ἡ ναυτία τοσοῦτον εἶχον καταβάλει τὴν Λουκίαν, ὥστε οὐ μόνον νὰ κινηθῇ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ σταθῇ κἂν ἠδύνατο. Οὕτω δ' ἔχουσαν μετεκόμισαν αὐτὴν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ μόλις μετὰ πολλῶν ἑβδομάδων ἀνάπαυσιν ἀπέκτησε δυνάμεις ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν, οὐχὶ πλέον διὰ θαλάσσης, ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ συντόμους σταθμοὺς, προαποστελλομένου πᾶσαν πρωΐαν ἑνὸς ταχυδρόμου, πρὸς παρασκευὴν ἁρμοδίων νυκτερινῶν καταλυμάτων. Ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων τῆς Λουκίας δὲν ἦτο δυστυχῶς ἀποτέλεσμα τοῦ τρόπου μόνον καὶ τῆς ναυτίας, διότι πολλά τινα συμπτώματα, ἅτινα εἶχον ἐξαλειφθῆ κατὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ διαμονὴν, ἀνεφάνησαν πάλιν πρὸς μέγιστον φόβον τοῦ Σὶρ Ἰωάννου.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἐκ Σπέτσιας, ὅτε, διανυκτερεύσαντες εἰς Ὀνέλιαν ἤλπιζον νὰ καταλύσωσι τὴν ἑσπέραν ἐν Νικαίᾳ, συνήντησεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμετέρας διηγήσεως τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην· ταύτην μὲν, ὡς εἴπομεν, λίαν τεταραγμένην καὶ μάτην καλοῦσαν τὸν ὕπνον, τὸν δὲ βαρωνέτον ἀνησυχοῦντα ἐξ ἑνὸς περὶ τῆς Λουκίας καὶ ἀσχολούμενον ἐξ ἑτέρου διανοητικῶς εἰς τοὺς παραινετικοὺς λόγους, ὅσους ἔμελλε ν' ἀποτείνῃ εἰς τὸν υἱόν του, ἵνα πείσῃ αὐτὸν νὰ παραιτήσῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον χάριν τοῦ πολιτικοῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

Ἀρίστην ἀνάμνησιν τῆς Λαρίσσης διατηρῶ ἣν ἔλαβον ἐντύπωσιν, ὁπότε, σταθεὶς ἐπὶ λόφου δύο μίλια μακρὰν, ἀπεχαιρέτισα σωρείαν ῥυπαρῶν καταλυμάτων καὶ ῥυπαρωτέρων ὁδῶν, κεκαλυμμένων ὑπὸ ἀργυρόχρου ὁμίχλης καὶ δυσκράτου ἀέρος. Ἐστράφην πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν, περίεργος νὰ ἴδω ἂν ὁ Πηνειὸς ἐξεβίασε κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους διέξοδον εἰς τὴν Θάλασσαν ἀνὰ μέσον Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης· διότι, καὶ μεθ' ὅσον ἐνέπνεέ μοι ἡ ληστεία φόβον, ἁμάρτημα ὑπέλαβον νὰ ἐκλίπω τὴν Θεσσαλίαν, πρὶν ἴδω τὴν πολυθρύλητον κοιλάδα τῶν Τεμπῶν. Τρεῖς ὥρας ἤλασα ἔφιππος διὰ μονοτόνου, πολυφύτου πεδιάδος, ἄχρις οὗ ἀνεκάλυψα τὰς ὑπερτάτας τῆς Ὄσσης κορυφάς. Πρὰ τὴν δυτικὴν εἴσοδον τῆς φάραγγος, καὶ δὴ ἐντὸς πυκνοῦ κυπαρισσῶνος, κεῖται ἡ ὀθωμανικὴ κώμη Μπαμπά· ἐκλήθη δὲ οὕτω ὑπὸ τοῦ περιβοήτου δερβίσου Μπαμπὰ Ὀσμὰν, κατελθόντος μετὰ τῶν πρώτων μουσουλμάνων πορθητῶν καὶ ἱδρύσαντος ἐν τῷ περικαλλεῖ χώρῳ μεγαλοπρεπὲς τεκὲ, ἤτοι μοναστήριον. Τελευτήσαντος τοῦ Μπαμπὰ Ὀσμὰν, θαύματα μυρία ἐτελέσθησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του· οἱ σουλτάνοι ἔστειλαν τιμαλφῆ ἀναθήματα· οἱ δὲ δερβίσαι τοῦ Μπαμπὰ ἐκτήσαντο ὄνομα καὶ δύναμιν μεγίστην ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ. Ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις τὸ τέμενος παρήκμασεν· ἀληθεύει μὲν, ὅτι εὐλαβεῖς μουσουλμάνοι ἔρχονται πόρρωθεν ἵνα προσκυνήσωσι· καὶ χριστιανοὶ δὲ ἀγρόται ἀναρτῶσι τὰ ῥάκη των ἀπὸ τῶν κυπαρίσσων, ἢ ὅπως ἐξορκίσωσι πνεύματα πονηρά, ἢ ὅπως ἐξευμενίσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ Μπαμπὰ Ὀσμάν· ἀλλ' ἡ παλαιὰ δόξα καὶ δύναμις οἴχεται διὰ παντός. Ὁ δερβίσης, ἰδών με πόρρωθεν κατακλιθέντα ὑπὸ τὴν σκιὰν πλησίον δένδρου, ἐξῆλθεν ἵνα χαιρετίσῃ με. Ἄπαν-

τες οἱ δερβίσαι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν εἶνε ἔνσαρκος θρησκοληψία καὶ θρησκόμανία· οἱ δὲ συνεκέρασαν τὴν αὐστηρὰν τῶν Σιΐτῶν ὀρθοδοξίαν μετὰ τῶν ἠπιωτέρων εἰσηγήσεων τοῦ βουδιστικοῦ πανθεϊσμοῦ. Οὐχὶ μικρὸν ἐξεπλάγην, ὅτε ὁ πολιὸς τοῦ Μπαμπᾶ πατριάρχης, ἀνατείνας τὰς χεῖρας ὡσανεὶ προσευχόμενος, ἐχαιρέτισε τὸν χριστιανὸν ἐμὲ, ὡς πιστὸν τοῦ Προφήτου ὀπαδὸν, ἀνακοήσας «ἄλ σαλαὰμ ἐλεϊκούμ». Μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφροσύνας παρέθηκέ μοι γεῦμα λιτὸν, ἤτησεν αὐτὸς νὰ περιαγάγῃ με εἰς τὸ τεκὲ καὶ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ μικρὸν τέμενος, ἐν ᾧ ἦσαν τεθαμμένοι οἱ προπάτορες αὐτοῦ. Τὸ ἀξίωμα τοῦ δερβίσου μεταβαίνει ἐκ πατρὸς εἰς υἱὸν, καὶ δὴ τὸν πρωτότοκον. Ἐν τῷ μεγίστῳ τῶν τάφων, κεκαλυμμένῳ δι' εὐρέος κιτρίνου περιβολαίου, κεῖται ὁ ἱδρυτὴς τοῦ τεκέ· εἶνε δὲ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀνηρτημένα τὸ ξίφος καὶ τὸ κοράνιόν του. «Τὰ δύο ταῦτα κειμήλια (εἶπεν) ἐτέλεσαν θαύματα πολλὰ καὶ μεγάλα· ἀλλ' ἀρτίως ἀφεῖλεν αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶσαν δύναμιν· καὶ ἐγὼ δὲ ἀκούω τώρα, ὅτι πρέπει νὰ τὰ καταβιβάσω ἀπὸ τοῦ τοίχου, ἔνθα ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἦσαν ἀνηρτημένα ὡς ὑποκείμενα εὐλαβείας καὶ προσκυνήσεως, καὶ νὰ ἀπέλθω μετ' αὐτῶν βαρὺς ὑπὸ γήρως εἰς ἀφεστῶσαν γῆν, ὁπόθεν τὸ πρῶτον ἐξήχθησαν». Τὸν ἠρώτησα, διὰ τί δὲν ἔμεινεν ἕνα τελευτήσῃ τὸν βίον ἐν ἡσυχίᾳ ὑπὸ ἄρχοντας χριστιανούς· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίνατο· «πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐγὼ ὑπολαμβάνω τέκνα Θεοῦ· ἀλλ' ὁ Μπαμπᾶ Ὀσμὰν (ὁ Θεὸς ἐλεήσαι αὐτόν!) ἤκμασεν ἐν ἄλλοις χρόνοις, τὸ δὲ ξίφος του μένει εἰσέτι βεβαμμένον διὰ τοῦ αἵματος τῶν γκιαούριδων. Δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς των».

Ἀπὸ Μπαμπᾶ ἡ διὰ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν εὐθεῖα ὁδὸς ἄγει παραλλήλως τῷ Πηνειῷ· λαμπροτέρα ὅμως εἶνε ἄλλη ἀνωφερὴς, ἄγουσα διὰ κλεισακοειδῶν ἀμπελώνων εἰς ὑψηλὸν ὀροπέδιον, ὅπου κεῖνται τὰ Ἀμπελάκια ἐν μέσῳ σφριγώσης φυτείας. Τετρακόσιαι καὶ ἐπέκεινα στεραὶ καὶ μεγάλαι οἰκίαι, χωριζόμεναι ἀλλήλων διὰ πλατάνων καὶ καρυῶν, μαρτυροῦσι τὴν πάλαι εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως· ἀλλὰ τὰ δύο τούτων τριτημόρια εἶνε σήμερον ἀκατοίκητα καὶ κατερείπονται. Ἔρημα καὶ ἄφωνα ἵστανται τέσσαρα καὶ εἴκοσιν ἐργοστάσια, ἀποστέλλοντα ἄλλοτε εἰς πάσης τῆς Ἀνατολῆς τὰς ἀγορὰς πολυθρύλητα νήματα, βεβαμμένα ἐν ἐρυθρῷ χρώματι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Πρὸ πολλοῦ ἐπαύσαντο μακραὶ ἐμπόρων συνοδίαι, κομίζουσαι διὰ ξηρᾶς εἰς Πέσταν καὶ Βελιγράδιον πεντακισχίλια ἑκατόλιτρα νημάτων. Ἡ σχολή, ἥτις περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἡμιλλᾶτο τῇ ἐν Σμύρνῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει, ἀπέβη καταφύγιον ὀλίγων παιδαρίων, μόλις μανθανόντων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Ἡ βιβλιοθήκη, ἡ πρώην οὐδαμῶς ὑστεροῦσα τῶν ἐν Ἄθῳ, διεσκεδάσθη εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Τὸ ἐμπορικὸν πρωτεῖον τῶν Ἀμπελακιωτῶν ἐκλόνησαν πρῶτα τὰ ἀγγλικὰ βαμβακοκλωστεῖα, ἐπετάχυναν δὲ τὴν παντελῆ καταστροφήν του οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἐπὶ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἀπὸ τοῦ πανθίμου τούτου κατοικητηρίου εὐδαιμονίας οἰχομένης δύο ἢ τρία βήματα ἄγουσι πάλιν εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ φάραγξ αἴφνης στενοῦται. Ἔνθεν μὲν ὁ Ὄλυμπος, ἔνθεν δὲ ἡ Ὄσσα παρατείνουσι τοὺς γιγαντείους αὐτῶν κρημνοὺς μέχρι τοῦ ὕδατος, καὶ μόλις ἀφίνουσι τόπον εἰς τὰς ὑπὲρ τὰ ἀτρεμῆ τοῦ Πηνειοῦ ῥεύματα ἐπικρεμαμένας ἐλαίας, δάφνας καὶ βοδοδάφνας. Ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ ὑψοῦνται σαθροὶ τοῖχοι παλαιοῦ φρουρίου, πολὺ δὲ ὑπεράνωθεν ἀναῤῥώσκει ἐνιαῖον τόξον, οὗ τινος ἡ κορυφὴ ἅπτεται τοῦ στερεώματος. Φέρει δὲ ἕως τῆς σήμερον τὸ ὄνομα «πύργου τῆς καλλονῆς»· κατά τινα μῦθον ἐπιχώριον, σειρήν τις περικαλλὴς, «ἡ ἀνατολικὴ Μαργαρίτα Βαλοὰ», ἐσκηνώσεν ἐρασθεὶς ἐπὶ τὸ φρούριόν τῆς, εἶτα δὲ κατεκρήμνιζεν αὐτοὺς εἰς τὸ κάτωθι ῥεῦμα. Σώζονται πρὸς τούτοις φανερὰ ἴχνη βρομαϊκῆς λεωφόρου, συναπτούσης τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης· λατινική τις ἐπιγραφὴ ἀγγέλλει, ὅτι ὠχύρωσε τὰ Τέμπη ὁ ἀνθύπατος Λεύκιος Κάσσιος. Εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπέστησαν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τὴν προσοχὴν των οἱ Τοῦρκοι καὶ τὴν ἐπεσκεύασαν μετ' ἀσυνήθους ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς, φοβηθέντες ἴσως, ὅτι ἐντὸς βραχέος χρόνου θὰ ἐπανεχώρουν εἰς Μακεδονίαν. Τὸ μέρος τοῦτο συνδυάζει ἐναρμονίως τὴν καλλονὴν καὶ τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖον τῆς φύσεως. Ἡ κοιλὰς, ἔχουσα ἑκατέρωθεν ἀλλεπαλλήλους κρημνοὺς, πύργους, θάμνους καὶ δάση ποικιλόχροα, ἀναμιμνήσκει τὸ γνωστὸν «Temple, quae silvae cingunt super impendentes». Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἡ ὁδὸς ἄγει ἀπὸ Μπαμπᾶ διὰ τῆς φάραγγος, εἶτα δὲ αἴφνης εὐρύνεται εἰς ἀναπεπταμένην καὶ ὄντως θαυμαστὴ πεδιάδα. Τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης οἱ κρημνοὶ φαίνονται ἤττον ὀξεῖς καὶ ἀπότομοι, ὁ δὲ Πηνειὸς ἐκβάλλει εἰς τὸ πέλαγος ἀνὰ μέσον λήθων, ἅτινα μάτην παρμένουσι θεριστάς. Μετὰ δύο ὥρας κατέβην εἰς Τσάν Ἀχατσῆ, ἑστίαν ἐμπορίου καὶ λαθρεμπορίου· ἡ ἑλληνικωτάτη κώμη εἶνε εὐδαίμων καὶ διεξάγει τὸ ἐμπόριον ὅλης τῆς βορείου Θεσσαλίας. Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἐλπίζει, ὅτι, ἐὰν κρατήσῃ τὴν Λάρισσαν, θὰ ἀποδείξῃ τὸ Τσάν Ἀχατσὲ ἐφάμιλλον τῷ λιμένι τοῦ Βόλου. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἡ βόρειος Θεσσαλία μείνῃ ὑπὸ τὸ σουλτανικὸν σκῆπτρον, τὸ Τσάν Ἀχατσὲ οὐδέποτε θὰ ἀποδειχθῇ λιμὴν πρωτεύθμιος. Σκεπάζεται μὲν ὑπὸ τῆς Ὄσσης κατὰ τῶν νοτίων καὶ νοτιοανατολικῶν ἀνέμων, ἐνοχλεῖται δὲ λίαν, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, μάλιστα, ὑπὸ τῶν βορειοανατολικῶν, καὶ

ἔχει ὕδατα τεναγώδη καὶ δυσπρόσιτα. Ἐὰν ποτὲ ἡ Θεσσαλία εὐημερήσῃ ὑλικῶς, μικρὰ δαπάνη θὰ καταστήσῃ τὸ Τσὰν Ἀχατσὲ ἐρατεινὸν καὶ τερπνότατον ἐνδιαίτημα κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν. Τὰ πυκνὰ δάση τῆς Ὄσσης ἀπείργουσι τὰ βίαια πνεύματα, καὶ ἀφίνουσι μόνον τὰς γλυκείας τοῦ λιμένος αὔρας. Τὸ ἡδύτατον τῶν ἐνθάδε θεαμάτων εἶνε ἡ δύσις τοῦ ἡλίου· ὁ Ὄλυμπος σκοτίζεται, αἱ κορυφαί του μαρμαρύσσουσιν· ἡ δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια τῶν οὐρανῶν ἀντανακλᾶται εἰς τὸ εὐρὺ κάτοπτρον τοῦ κόλπου· ἀπὸ τοῦ ὄρους Χορτιάτση διακρίνεται ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος, φωτεινὸς δὲ καὶ σχεδὸν διαφανὴς καθορᾶται ἑτέρωθεν ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου ὁ Ἄθως.

Τῶν Τεμπῶν ἡ κοιλὰς φαίνεται τοσοῦτον ὡραία, ὥστε ἀντάξιον τοῦ κόπου εἶνε νὰ διανύσῃ τις τὴν αὐτὴν ὁδὸν δίς. Τῇ ἐπαύριον, ἐπανερχόμενος εἰς τὰ ὀπίσω, ἀνεκάλυψα νέον τύπον τῆς μεγαλοπρεπείας της· νέφη ἐσκότισαν τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάλυψαν τὰς πολυαρίθμους τῶν ὀρέων κορυφάς· τὸν Ὄλυμπον δὲ ἔτειε βροντῶν ὁ τερπικέραυνος Ζεύς. Ὁ ἥλιος ὅμως φωτίζει πάντοτε τὸ Μπαμπᾶ· ἐξελθὼν τῶν στενῶν εὗρον πάντα ἥσυχα, αἴθρια, ἀτρεμῆ. Ὁδεύσας παρὰ τὴν βορεινὴν ἄκραν τῆς μεγάλης Θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἀφικόμην εἰς Τύρνοβον, ἔνθα πρῶτον ἐγματέστησαν μουσουλμάνοι ἄσκοπι. Πολὺ πρὸ τοῦ 1453 δηλαδὴ, οἱ ἐν Λαρίσσῃ Ἕλληνες ἠτήσαντο παρὰ μουσουλμάνου ἀρχηγοῦ προστασίαν κατὰ τῶν λῃστρικῶν ἐπιδρομῶν τῶν Βουλγάρων· παραχρῆμα πεντακισχίλιοι οἰκογένειαι ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνωκίσθησαν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Βερλὴ παρὰ τὴν ἔξοδον τῶν Τεμπῶν καὶ τοὺς νοτίους πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀνήγειραν τὸν πρώτιστον φραγμὸν τῶν ἀπὸ βορρᾶ ἐπιδρομέων. Μετὰ τρεῖς ὥρας κατέλυσα εἰς τὴν πολίχνην Τύρνοβον, ἔχουσαν οὐ πλείους τῶν 6,000 κατοίκων ἑλλήνων, βλάχων καὶ τούρκων, ἐν μέσῳ ἀμπελώνων πιαινομένων ὑπὸ τοῦ Κυρώπου. Οἱ κάτοικοι ὑπάρχουσιν ὑλικῶς εὐδαίμονες ἅ τε δὴ μόνοι αὐτοὶ ἀσκοῦντες ἐγχώριον βιομηχανίαν, ἧς τὰ προϊόντα, βάμβακες, ἔρια καὶ νήματα ἀνευρίσκονται ἀνεξαιρέτως ἐν πάσῃ οἰκίᾳ θετταλικῇ. Ἀπὸ Τυρνόβου ἡ ὁδὸς διασταυροῖ τὸν Εὔρωπον καὶ προσεγγίζει εἰς τὸν Πηνειὸν, οὐχὶ μακρὰν ἐρειπίων τινῶν τῆς ἀρχαίας Λαρίσσης. Ἡ νεωτέρα πόλις κεῖται ἓξ μίλια κατωτέρω τοῦ ποταμοῦ. Ἐντεῦθεν εἰς Τρίκκαλα διήλασα τριάκοντα μίλια διὰ πεδιάδος, ἥτις, μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, φαίνεται ἐρημία. Αἱ κῶμαι εἶνε οὐχὶ μικραί· οὐδὲ ἐν δένδρον ὑπάρχει ἵνα ὑποκεράσῃ τὴν ἄχαριν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἅμα τις εἰσελθὼν εἰς ταύτας εὑρίσκει ἄνεσιν, εὐμάρειαν, ἀφθονίαν μείζονα ἢ ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἐν Ὁλανδίᾳ ἀγροτῶν . . . Τὸ τσιφλίκιον τοῦ ὀθωμανοῦ βέη, εἰς ὃν ἀνήκει ἡ κώμη, οὐδεμίαν ἔχει τρυφὴν, διαπρέπει δὲ ἐπὶ λιτότητι, καίτοι τοῦ δεσπότου κατ' ἔτος ἀπολαμβάνοντος προσόδους πολλῶν χιλιάδων. Κατὰ τὴν νῦν ὥραν ἡ κώμη εἶνε ἔρημος ἀνδρῶν, οἵτινες ἀσχολοῦνται πόρρω ἐν ἀμπελῶσι καὶ ἀγροῖς. Μετὰ τὴν ἐργασίαν ἐπανέρχονται οἴκαδε ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία καὶ βρέφη, ἑπόμενοι εἰς αὐτοσχέδια ἅλκηθρα μεστὰ σίτου ἢ σταφυλῶν καὶ εἰς ἀγέλας ταύρων, οἵτινες παρεκκλίνουσι τῆς τελματώδους ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐνοχλῶνται ὑπὸ ἀγρίων μυιῶν. Πρὸ πολλοῦ μὲν ἐξέλιπεν ἡ γενεὰ ἵππων καὶ ἱππέων, ἡ τὴν Θεσσαλίαν ἀποδείξασα πατρίδα τῶν Κενταύρων, ἀλλὰ καὶ σήμερον οἱ ἵπποι της δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητοι. Παρὰ πάντα ὅμως τὰ τεκμήρια τῆς ὑλικῆς εὐημερίας, φοβερὰ καθορᾶται ἡ καταστροφὴ, ἣν ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἐπήνεγκαν ἀμάθεια καὶ δουλεία· οἱ ἄνδρες εἶνε ἢ δουλόφρονες ἢ σκυθρωποὶ καὶ ἀληθεῖς δοῦλοι τῆς γῆς, ἣν θεραπεύουσιν· οὐδὲν ἔχουσιν ἴχνος τοῦ ἀρρενωποῦ πνεύματος, οὗ τινος ἐμφροροῦνται οἱ ἕλληνες καὶ βλάχοι ὀρεινοί· διότι, καὶ εὐπορώτεροι τούτων ὄντες, δὲν δύνανται νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ὁ πλοῦτος ἀνήκει εἰς ἑαυτούς. Αἱ γυναῖκες γηράσκουσι πρὸ τῆς ὥρας ὑπὸ τῆς ἐργασίας, τῶν στερήσεων καὶ κακουχιῶν· καὶ παρὰ τοῖς ἐνθάδε χριστιανοῖς ὀλίγον διαφέρουσι κτηνῶν ἀχθοφόρων· αὐταὶ μὲν φέρουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων φορτία δυσβάστακτα, οἱ δὲ ἄνδρες καπνίζουσιν ὀχούμενοι ἐπὶ τῶν ἁλκήθρων. Ἡ φυλὴ κυβέρνησις, ἡ νωθρότης, ἡ ἀμάθεια ἐταπείνωσαν τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐπαρχία, δυναμένη νὰ διαθρέψῃ ἓν ἑκατομμύριον ψυχῶν καὶ ἐπέκεινα, μόλις πορίζει τὰ πρὸς τὸν βίον εἰς 350,000. Τὰ κτήματα εἶνε εὐρύτατα· πεντήκοντα, ἑξήκοντα, ὀγδοήκοντα χιλιάδες πλέθρων ἀνήκουσιν εἰς ἕνα μόνον δεσπότην, ὅστις ἑπομένως οὐδεμίαν αἰσθάνεται χρείαν νὰ τὰ καλλιεργήσῃ ὅλα· τὸ ἔδαφος εἶνε εὔφορον καὶ οὐδενὸς χρῄζει μέσου τεχνικοῦ· τούτου δ' ἕνεκεν ἡ γῆ πολλάκις μένει χέρσος δύο καὶ τρεῖς ἐναυτούς. Ἐξ ὅλης λοιπὸν τῆς πολυθρυλήτου Θετταλικῆς πεδιάδος μόλις καλλιεργεῖται ἡ τετάρτη ἢ πέμπτη μερίς, ἀποφέρουσα 1,000,000 κοιλῶν κριθῆς, 1,800,000 σίτου, 1,200,000 ἀραβοσίτου, 3,000,000 λιτρῶν καπνῶν κ.λ. Καὶ πενταπλασιαζόμενοι ὅμως οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν θὰ παρίστων ὅσα ὁ ἐπίγειος οὗτος παράδεισος θὰ ἀπέφερεν ἀγαθὰ, ἐὰν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων του κατέβαλλεν ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία τοσούτας προσπαθείας, ὅσας νῦν πρὸς παράλυσιν αὐτῶν. Τοιαῦται σκέψεις δὲν ἴσχυσαν νὰ διασκεδάσωσι τὴν μονοτονίαν ἑξαώρου ἱππηλασίας. Ἀσπάσιος περὶ τὴν δείλην ἐφάνη μοι ὁ ὄπισθεν τῆς Πίνδου δυόμενος ἥλιος, διαῤῥήξας αἴφνης τὰ νέφη καὶ φωτίσας τοὺς μιναρέδας καὶ τὸ παλαιὸν φρούριον τῶν Τρικκάλων. Τὰ «τριφίλητα» Τρίκκαλα δὲν εἶνε μὲν ἄξια τοιαύτης προσηγορίας, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἔχουσι θέσιν γραφικωτάτην. Αἱ πάντοθεν ὑπὸ δένδρων κυκλούμεναι οἰκίαι ἵστανται

κλιμακηδὸν ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, παρὰ τὴν σειρὰν τῶν Καμβουνίων ὀρέων, τὴν ἀπολήγουσαν εἰς τὴν θετταλικὴν πεδιάδα· ὑπεράνω τῆς πόλεως ὑψοῦται φρούριον μεσαιωνικόν, ἐπιμελῶς ἔτι φυλασσόμενον ὑπ' ὀθωμανικῆς φρουρᾶς, ἐπαγωγὸν συμπλήρωμα ὅλης τῆς σκηνογραφίας. Τετράγωνος πύργος μεθ' ὡρολογίου ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους τῆς Λατινοκρατίας· ἐδιδάχθη ὅμως νὰ σημαίνῃ τὰς ὥρας τουρκιστί. Τὰ Τρίκκαλα οἰκοῦσιν ὀκτακισχίλιοι ἕλληνες, βλάχοι, πλούσιοί τινες μουσουλμάνοι καὶ εὐάριθμοι Ἰσραηλῖται. Ἔχουσι θέσιν ὀχυράν καὶ μεγάλην στρατηγικὴν σπουδαιότητα, διότι δεσπόζουσι τῶν στενῶν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου ἕως τῆς ἄνω κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ. Ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἦτο ἑστία ἐπιστήμης, ἀφιερωμένη τῷ Ἀσκληπιῷ· ἀπανταχόθεν δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐφοίτων εἰς αὐτὴν οἱ μετιόντες τὴν ἰατρικήν. Σήμερον πάντα ἐλησμονήθησαν, οἱ δὲ Τρικκαλινοὶ διαπρέπουσιν ἐπὶ παντὶ ἄλλῳ ἢ εὐφυΐᾳ καὶ παιδείᾳ. Τὰ μικρὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια δὲν ὕψωσαν εἰσέτι τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ. Ὁ φιλοξενήσας με Ἕλλην εἶνε ὁ πρῶτος τῶν ἐνθάδε γαιοκτημόνων καὶ ἐμπόρων, ἔχει δὲ κατ' ἐνιαυτὸν πρόσοδον τρισχιλίων λιρῶν· ὁ νοῦς του ὅμως εἶνε λίαν περιωρισμένος· λαλῶν περὶ πολιτικῆς ἀνεφώνησεν «ἐρρέτωσαν οἱ Τοῦρκοι, ζήτω ὁ Γλάδστων! κρῖμα ὅτι ἐγεννήθη *Βούλγαρος!*»

Ὀλίγον πρὶν ἐκλίπω τὰ Τρίκκαλα παρώτρυνέ με ὁ ὀθωμανὸς κυβερνήτης νὰ αὐξήσω τὴν ἀκολουθίαν μου, προσλαμβάνων ἱππεῖς τε καὶ πεζούς. Κατ' ἀρχὰς ἠρνήθην, ἀναλογιζόμενος τὸν ὄχλον καὶ τὰ ἀναλώματα. Μετὰ δύο ὥρας εἰδήσεις ἀπαίσιοι διεσκέδασαν τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὴν φειδωλίαν μου. Ἀπὸ Τρικκάλων ἡ τοῦ Πηνειοῦ κοιλὰς κάμπτει πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, καταχεομένου τοῦ ῥεύματος ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ μεταξὺ Κοτσιάκας καὶ τῶν κατωτέρων Καμβουνίων. Πρὸς νότον ἐκτείνονται ἐν ποικίλαις καὶ περικαλλεστάταις μορφαῖς μέχρι τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου τὰ Ἄγραφα, ἤτοι τὰ ὄρη ἀγράφων κωμῶν, κληθεισῶν οὕτω διὰ τὰ πολλὰ προνόμια, ἅτινα οἱ κατὰ καιροὺς σουλτάνοι ἀπένειμαν τοῖς φιλελευθέροις καὶ ἀρειμανίοις Βλάχοις. Ἀριστερόθεν εἶδον τὸ γιγάντειον ὄρος, πεντακισχιλίους πόδας ὑψηλὸν καὶ εἴκοσι μίλια παρατεινόμενον, ὅπως διαχωρίζῃ Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν. Ἀπέναντι τῆς βορεινῆς ἄκρας τοῦ φραγμοῦ τούτου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Πηνειοῦ ὄχθης, ἀνατρέχουσιν ὀρθοὶ πελώριοι καὶ ἀπότομοι βράχοι, τὰ ὀνόματι καὶ πράγματι *Μετέωρα*. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι ἡ φύσις διετράνωσεν ἀρειδεστέραν δαψίλειαν καὶ χρωμάτων καὶ τύπων φαντασιωδῶν. Προϊστορικοὶ κατακλυσμοὶ καὶ φυσικαὶ ἀναστατώσεις ἔγλυψαν διὰ τῆς στιβαρᾶς καλλιτέχνου χειρὸς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου τὴν πελώριον πέτραν καὶ ἐδημιούργησαν ἐξ αὐτῆς στήλας καὶ προμαχῶνας ὑπεράνωθεν τῆς πεδιάδος. Ἐν ταῖς διὰ μέσου χαράδραις καταπλήσσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ ἡ σφριγῶσα φυτεία καὶ οἱ πολυχρυσάτοι θάμνοι. Ὁ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ἀσκητικὸς ζῆλος εὗρε καταφύγιον εἰς τὰ ἀπρόσιτα ὕψη· πολλὰς ὅμως ἑκατονταετηρίδας ὕστερον ἐκτίσθησαν αἱ περιώνυμοι μοναί. Οἱ πρῶτοι ἐρημῖται ἐπαιοῦντο ἀναμφιβόλως τὰς διατριβὰς ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν βράχων. Κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα μόλις, ὅτε ἐβασίλευσε (1367) τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς νοτίου Ἀλβανίας ὁ σέρβος καλούμενος Ἀγαλαιολόγος Συμεών Ὀρός, ἔλαβεν ὁ μοναχὸς Νεῖλος ἄδειαν παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Βησσαρίωνος νὰ ἱδρύσῃ τέσσαρας ἐπὶ τῶν βράχων ναούς, οὕτω δὲ κατέβαλε τὰ θεμέλια τῆς μοναχικῆς δημοκρατίας, ἣν κατόπιν οἱ αὐτοκράτορες ἐπεσκέπτοντο μετὰ πλουσίων ἀναθημάτων. Ἔκτοτε οἱ βράχοι τῶν Μετεώρων διετέλεσαν ἀσπαστὸν ἀναχωρητήριον τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μοναχῶν, ἄχρις οὗ ἡ ἐκλαίκωσις τῆς ἐν Βλαχίᾳ ἐγγείου περιουσίας των ἐπετάχυνε τὴν παρακμὴν αὐτῶν. Τὰ πλεῖστα τῶν κελίων εἶνε κενά, ἐν ἄλλοις δὲ διατρίβουσι δύο ἢ τρεῖς. Ἐκ τῶν τεσσάρων καὶ εἴκοσι μονῶν οἰκοῦνται μόνον ἑπτά· ἡ δὲ εὐλαβὴς ἀποικία, ἡ πρόσθεν ἀναβαίνουσα εἰς 500—600, συμποσοῦται νῦν εἰς ἕνα καὶ εἴκοσιν. Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετηρίδα νέος δόκιμος οὐδεὶς προσῆλθεν εἰς τὰ Μετέωρα. Ὅταν λοιπὸν ἐκλίπῃ ἡ νῦν γενεά, ὁ περιηγητὴς θὰ μένῃ παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν βράχων, μάτην ἀνυψῶν περιέργους ὀφθαλμοὺς εἰς τοιαῦτα οἰχομένης εὐλαβείας γεραρὰ μνημεῖα, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ μυστήριον ἢ τὸ θάρρος, τὸ παρορμοῦν τοὺς σκαπανεῖς τῆς χριστιανικῆς ἀσκήσεως νὰ ἀναρριχῶνται εἰς δυσανάβατα ὕψη. Σήμερον οἱ μοναχοί, ἀληθινοὶ ἀνθρώπων ἁλιεῖς, χαλῶσι στερεὸν δίκτυον, δι' οὗ ἀναβιβάζουσι τοὺς ξένους. Εἰς μόνην τὴν μονὴν τοῦ Ἁγ. Στεφάνου καὶ ἄλλας μικροτέρας δυνατὸν νὰ προσέλθῃ τις διὰ καταρράκτου ἤτοι ἐπιβάθρας. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ περιεργασθῶ ἅπαντα τὰ εὐλαβῆ καταλύματα, ἤτησα ἄδειαν νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων, ὅπερ, καίτοι δεύτερον ὂν τοῦ Ἁγ. Στεφάνου κατὰ τὸ μέγεθος, ἔχει περικαλλέστατον ναὸν καὶ πλουσιωτάτην συλλογὴν παλαιῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων. Εἷς τῶν μοναχῶν προέκυψεν ἀπὸ τοῦ ὑπερκειμένου ἐξώστου, ὅτε ἤκουσε κρότους ἱππείων ποδῶν. Ἡ εἴσοδος, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μάλιστα καιροῖς, ὑπῆρξε δυσχερεστάτη, διότι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ θετταλοὶ ἀγρόται ἐφύλαξαν αὐτόθι καὶ εἰσέτι φυλάττουσι τοὺς θησαυροὺς των. Μετὰ πολλὰς καὶ μεγάλας κραυγάς μου ἐχάλασε μικρὸν δίκτυον, εἰς 8 ἕβδομον τὰ συστατικά μου γράμματα παρὰ τοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης. Χαλασθέντος μετ' ὀλίγον ἄλλου εὐρυτέρου δικτύου, εἰσεπήδησα εἰς αὐτὸ καὶ ἀνεφερόμην μετέωρος, φοβούμενος καὶ ἀγωνιῶν τρία ὅλα λεπτά.

Ἐξελθόντα τοῦ κλωβίου προσηγόρευσάν με καὶ ἐξένισαν πολιοκρόταφοι καὶ σεπτοὶ ἄνδρες, οὐδὲν κοινὸν ἔχοντες πρὸς τὰ γαιηρὰ καὶ ἐγκόσμια. Ἡ μονὴ ἔχει στερεὰ θεμέλια λίθου καὶ καταλύματα ἀπὸ ξύλου οὐχ ἧττον στερεοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται μικρὰ καὶ κομψοτάτη βυζαντινὴ ἐκκλησία, κεκοσμημένη ἔσωθεν διὰ τιμαλφεστάτων τοιχογραφιῶν. Ἐνταῦθα κατέλυον ἄλλοτε περὶ τοὺς ἑκατὸν ἐρημῖται, τὰ νῦν δὲ μόνον τέσσαρες. Ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἕκαστος τῶν μοναχῶν ἐμάνθανεν ἓν ἐπιτήδευμα καὶ ἐπήρκει εἰς τὰς χρείας τῆς μονῆς. Τὰ ἐργαστήρια εἶνε τώρα κεκλεισμένα· τὰς χρυσοδέτους βίβλους καὶ περγαμηνὰς τῆς βιβλιοθήκης φθείρουσι κόνις καὶ σκώληκες· ὁ νεώτατος τῶν μοναχῶν ἄγει τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος· τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, τὸ μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων θὰ ἐγκαταλειφθῇ ἔρημον εἰς τὰ στοιχεῖα, ἄχρις οὗ ἀπολειφθῇ μόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ut pueris declamatio fiat. Εἰσπηδήσας πάλιν εἰς τὸ δίκτυον κατεβιβάσθην ταχύτερον 280 πόδας καὶ διευκυκλέουσα εἰς τὴν ἐγγὺς κώμην Καλαμπάκα. Ἐντεῦθεν τὸ Μέτσοβον ἀπέχει ἡμέρας ὁδόν. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς πορείας ἄγει διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ ἀνὰ μέσον πυκνῶν καὶ ὑψηλῶν δένδρων, ὧν οὐδαμοῦ τῆς Θεσσαλίας εἶδον μεγαλοπρεπέστερα. Ἑκατέρωθεν φαίνονται λόφοι κατάφυτοι καὶ κῶμαι βλαχικαί. Τὸν ὡραῖον ὅμως τόπον λυμαίνεται πολυτρόπως ἡ λῃστεία. Δύο κώμας ἐλῃστευσαν καὶ ἀπετέφρωσαν πρὸ δεκαπενθημέρου οἱ κακοῦργοι. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησα ἐλεεινοὺς ἀγρότας, ἐγκαταλείποντας τὰς καλύβας των καὶ ζητοῦντας καταφύγιον καὶ σωτηρίαν εἰς τὰς πεδιάδας· κατόπιν δὲ εἶδον πολυαρίθμους Βλάχους μετὰ γυναικῶν, παιδίων καὶ βοσκῶν ἄγοντας τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας των εἰς πεδινὰ χειμάδια χωρία. Οἱ ἐνθάδε Βλάχοι εἶνε μικρότεροι, μελαγχροώστεροι καὶ εὐμορφότεροι τῶν ἐν Ὀλύμπῳ, πλησιάζουσι δὲ εἰς τὸν τύπον τὸν ἑλληνικὸν μᾶλλον ἢ οἱ λεγόμενοι Ἕλληνες τῆς πεδιάδος. Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ Καλαμπάκας ὁ Πηνειὸς εὐρύνεται, ἀγρεύονται καὶ σχίζεται εἰς τρεῖς κλάδους. Τρεπόμεθα ἐπὶ τὴν μέσην κοιλάδα, παρερχόμενοι τὸν στρατιωτικὸν σταθμὸν Καλαμᾶν· ἡ φυτεία ἀλλάσσει παντάπασιν· ὅσον δὲ ἀναβαίνομεν, τοσοῦτον εὐρύνεται ἡ θέα . . . Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ τοῦ Καλαμᾶ ἐρχόμεθα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ζυγοῦ, 5640 ποδῶν. Ἀγραυλικαὶ βροχαὶ πίπτουσι διηνεκῶς, πάντοθεν δὲν ἀκούεται ἡ ὁρμὴ τῶν ὑδάτων, διότι ἐνταῦθα εἶνε αἱ πηγαὶ μεγάλων ποταμῶν. Ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τούτων ὁ Ἀραχθὸς φέρει εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἄρτας, ὁ Ἀχελῶος διὰ τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων εἰς τὸν Κορινθιακόν, τὸ Βενετικὸν αὐξάνει τὰ ῥεῖθρα τοῦ Βιστρίτσα, ὁ δὲ Πηνειὸς ἀρδεύει τὴν κάτω Θεσσαλίαν . . . Τοῦ Μετσόβου ἡ θέσις εἶνε ἀληθῶς θαυμαστή· αἱ τετράγωνοι λίθιναι οἰκίαι του ἀνατρέχουσι τοὺς βράχους κλιμακηδὸν καὶ ἔχουσιν ἄνωθεν μὲν ὄρος 2000 πόδας ὑψηλόν, κάτωθεν δὲ βράχον ἀπότομον 1000 πόδας βαθύν· ἀπέναντι δὲ ἵστανται ἄλλαι οἰκίαι σειραί, ἀποτελοῦσαι προάστειον, ἔνθα οὐδέποτε φαίνεται ἥλιος, προσαγορευόμενον διὰ τοῦτο Μέτσοβον ἀνήλιον. Εἶνε δὲ ἡ θέσις αὕτη ἀνεκτίμητος ὑπὸ στρατηγικὴν ἔποψιν, δεσπόζουσα τῆς μόνης ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς Ἤπειρον πρακτικῆς ὁδοῦ . . . .

W. V. Σμιθ.

ΑΙ ΚΑΤΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ ΕΠΙΒΟΥΛΑΙ

ἐν τῷ 19ῳ αἰῶνι.

Γαλλική τις ἐφημερίς, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου, ἀπαριθμεῖ ὡς ἕπεται τὰς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος τούτου συμβάσας ἀποπείρας φόνου κατὰ ἡγεμόνων ἢ ἄλλων ἀρχόντων τῆς πολιτείας.

Τῇ 24 Δεκεμβρίου 1800.—Ἀπόπειρα δι' ἐκρηκτικῆς μηχανῆς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου.

Τῇ 11 Μαρτίου 1801.—Στραγγαλισμὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Παύλου τοῦ Β'.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1804.—Συνωμοσία τοῦ Καδουδὰλ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος.

13 Ὀκτωβρίου 1809.—Ἀπόπειρα ἐν Schönbrunn, *γενομένη ὑπὸ τοῦ σπουδαστοῦ* Staps *κατὰ* τοῦ Ναπολέοντος.

9 Αὐγούστου 1832.—Ἀπόπειρα τοῦ Reindl ἐν Βάδῃ κατὰ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Ε'.

28 Ἰουλίου 1835.—Ἀπόπειρα τοῦ Φιέσκη κατὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου.

Κατὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως:

Ἀπόπειρα τοῦ στρατιώτου Alibaud τῇ 25 Ἰουνίου 1836.

Τοῦ ὑπαλλήλου Meunier τῇ 27 Δεκεμβρίου 1836.

Τοῦ ἐργάτου Darnès τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1840

Τοῦ δασοφύλακος Lecomte τῇ 16 Ἀπριλίου 1846.

Τοῦ βιομηχάνου Henri τῇ 29 Ἰουλίου 1846.

10 Ἰουλίου 1840. Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ὑπὸ τοῦ Oxford.

20 Μαΐου 1842.—Ἀπόπειρα κατὰ τῆς αὐτῆς βασιλίσσης ὑπὸ τοῦ ξυλουργοῦ Franois.

26 Ἰουλίου 1844. Ὁ δήμαρχος Tichech ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας Φρεδερῖκον Γουλιέλμον Δ'.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Μοδένης τῷ 1848.

Κατὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Πρωσσίας (νῦν αὐτοκράτορος Γουλιέλμου) ἐν Μίνδεν τὸν Ἰούνιον 1848.

12 Ἰουλίου 1849.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἐν Nieder-Ingelheim.

22 Μαΐου 1850.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως.

σιλέως Φρεδερίκου Γουλιέλμου Δ' ὑπὸ τοῦ τεχνίτου Sefeloge ἐν Wetzlar.

2 Φεβρουαρίου 1852.— Ὁ Μαρτῖνος Μαρινος πλήττει δι' ἐγχειριδίου τὴν βασίλισσαν Ἰσαβέλλαν ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Ἀτόχας ἐν Μαδρίτῃ.

Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ὑπό τινος πρώην ὑπολοχαγοῦ τῷ 1852.

Ἀνακάλυψις ἐν Μασσαλίᾳ μηχανικῆς ἐκρηκτικῆς παρασκευασθείσης κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' κατὰ τὸ ταξείδιόν του τῷ 1852.

18 Φεβρουαρίου 1853.— Ὁ ῥάπτης Libenyi ἀποπειρᾶται νὰ πλήξῃ δι' ἐγχειριδίου τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσὴφ ἐν Βιέννῃ.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως Βικτωρος Ἐμμανουὴλ τῷ 1853.

Κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἀντικρὺ τοῦ θεάτρου τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος τῇ 5 Ἰουλίου 1853.

27 Μαρτίου 1853.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας Καρόλου Γ', καθ' ἣν ἐπληγώθη θανασίμως.

Τὴν 28 Ἀπριλίου 1855 ὁ Pianori πυροβολεῖ διὰ πιστολίου κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν τοῖς Ἠλυσίοις πεδίοις.

Τὴν 8 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπόπειρα τοῦ Bellamare κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 28 Μαΐου 1856 ἀστυνομικὸς κλητὴρ κρατεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Fuentès καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεπειρᾶτο νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλας.

8 Δεκεμβρίου 1856.— Ὁ στρατιώτης Ἀγησίλαος Μιλάνο πλήττει δι' ἐγχειριδίου τὸν βασιλέα Φερδινάνδον τῆς Νεαπόλεως.

Τῷ 1857 τρεῖς Ἰταλοὶ, ἐλθόντες ἐκ Λονδίνου, ἀποδεικνύονται ὡς συνωμόται κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

14 Ἰανουαρίου 1858. Ἀπόπειρα τοῦ Ὀρσίνη κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 14 Ἰουλίου 1861 ὁ σπουδαστὴς Becker ἐν Βάδῃ πυροβολεῖ δὶς κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας χωρὶς ἀποτελέσματος.

Τῷ 1862 ὁ φοιτητὴς Δόσιος πυροβολεῖ κατὰ τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας.

Τῷ 1862 τρεῖς Ἰταλοὶ ἐκ Λονδίνου ἐρχόμενοι φυλακίζονται ὡς συνωμοτοῦντες κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

24 Δεκεμβρίου 1863.— Ἀπόπειρα κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

14 Ἀπριλίου 1865. Δολοφονία τοῦ προέδρου Λίγκολν ἐν Βάσιγκτων.

16 Ἀπριλίου 1866.—Ἀπόπειρα τοῦ Καρακοσὼφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν Πετρουπόλει.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1867 ὁ Βερεζόβσκης πυροβολεῖ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ἐν Παρισίοις.

1868.— Δολοφονία τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιχαὴλ.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

1869.— Νέα ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν τῷ δάσει τῆς Βουλώνης.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας.

1871.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Ἀμεδαίου.

1872.— Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας Περοῦ.

1873.— Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας τῆς Βολιβίας.

5 Αὐγούστου 1875.—Δολοφονία τοῦ Γαβριὴλ Μορένου, προέδρου τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἐκουατεὺρ.

21 Ἀπριλίου 1877. — Φόνος τοῦ Β. Τελ προέδρου τῆς δημοκρατίας τῆς Παραγουάης.

11 Μαΐου 1878. — Ἀπόπειρα τοῦ Χαῆδ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

2 Ἰουνίου 1878.—Ὁ Νόβιλιγκ πυροβολεῖ δὶς διὰ τουφεκίου κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ὃν πληγώνει.

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1878 ὁ Μογκάζης ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας πυροβολῶν κατ' αὐτοῦ διὰ πιστολίου.

17 Νοεμβρίου 1878. — Ὁ Ζαχαροπλάστης Πασσανάντης ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ δι' ἐγχειριδίου τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον, ὅστις κρατεῖ ἔδιος τὸν δολοφόνον.

14 Ἀπριλίου 1879. — Ἀπόπειρα τοῦ Σολοβιὲφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιλάνου.

2 Δεκεμβρίου 1879. — Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ γραμμῇ τῆς Μόσχας ὑπὸ τοῦ Χάρτμαν.

12 Δεκεμβρίου. 1879.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῶν Ἰνδιῶν.

30 Δεκεμβρίου 1879.—Ἀπόπειρα τοῦ Φραγκίσκου Ὀτέρου κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀλφόνσου καὶ τῆς βασιλίσσης Χριστίνας τῆς Ἱσπανίας.

17 Φεβρουαρίου 1880. — Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ χειμερινῷ Παλατίῳ δι' ἐκρήξεως προελθούσης ἐκ δυναμίτιδος.

Τέλος τὴν 13 Μαρτίου 1881 ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις ἀποθνήσκει ἐκ τῶν πληγῶν του. Ω.

Η ΝΕΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ νέα τῆς Ῥωσσίας αὐτοκράτειρα, δευτερότοκος θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Δάγμαρ, προσέλαβε πρὸ τῶν γάμων της, κατὰ τὸ ῥωσσικὸν ἔθιμον, τὸ ὄνομα Μαρία Θεοδωρόβνα, καὶ ὁμολογεῖται πρότυπον πάσης γυναικείας καὶ μητρικῆς ἀρετῆς. Διάγει τὸν βίον ἐν ἁπλότητι καὶ

ἀναχωρήσει, καὶ ἵσταται ἀξιομίμητον παράδειγμα τῆς ἀριστοκρατικῆς ἐν Πετρουπόλει κοινωνίας. Τρεῖς υἱοὶ 12, 9 καὶ 2 ἐτῶν καὶ θυγάτριον πενταετὲς ἀποτελοῦσι τὸν οἰκιακὸν παράδεισόν της. Ἡ αὐτοκράτειρα ἔχει ὡραίαν ὄψιν, βόρειον καλλονὴν, ἀξιοπρεπὲς σχῆμα, λεπτοτάτην τῶν μελῶν εὐρυθμίαν, προσηνέστατα τοῦ προσώπου ἴχνη, ξανθὴν κόμην καὶ ὀφθαλμοὺς ζωηροτάτους. Τὴν φιλοπροσηγορίαν της φέρουσιν ἀνὰ στόμα τοσούτῳ μᾶλλον οἱ Ῥῶσσοι, καθ'ὅσον δὲν εἶναι εἰθισμένοι νὰ προσαγορεύωνται φιλανθρώπως καὶ δημοτικῶς ὑπὸ τῶν μεγάλων δουκῶν. Πέρυσι τὸ ὑψηλὸν ζεῦγος διήγαγε τὸ θέρος ἐν τινι λουτρῷ τῆς Φιλλανδίας, ἐνοικίασεν οἶκον ἰδιωτικὸν, ἀνεστρέφετο καθ' ἑκάστην τοῖς ἁπλοϊκωτέροις τῶν πολιτῶν καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς δῶρα κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

ΟΡΚΟΣ

ὃν ὤμνυον οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐνεγράφοντο εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον ὡς πολῖται καὶ ὁπλῖται τῆς πόλεως.

«Οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερὰ, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω. Ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν, καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν. Τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω ἢ ὅσην ἂν παραδέξωμαι. Καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων ἐμφρόνως, καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι, καὶ οὓς τινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἱδρύσηται δμοφρόνως. Καὶ ἄν τις ἀναιρῇ τοὺς θεσμοὺς, ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω· ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων, καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω. Ἴστορες θεοὶ τούτων».

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἰς γεῦμα πολυτελὲς, εἰς ὃ εἶχον προσκληθῆ πολλοὶ ἄλλοι, παρεκάθησε καὶ τις φιλόσοφος.

— Πῶς! ἀναφωνεῖ αἴφνης εἷς τῶν δαιτυμόνων ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν φιλόσοφον, καὶ σεῖς ἀκόμη ἀγαπᾶτε τὰς ἀπολαύσεις τῆς τραπέζης, σεῖς ὁ μέγας φιλόσοφος;

— Πιστεύετε λοιπὸν, ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι τὰ καλὰ πράγματα ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε μόνον διὰ τοὺς ὄνους;

* * *

Ὁ κ. Μ** ἔκαμε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ νυμφευθῇ ποτέ.

Ἀλλὰ τινὲς καθ' ἑκάστην τὸν ἐπίεζον νὰ ἀλλάξῃ γνώμην.

— Συλλογίσου, τοῦ ἔλεγον, ὅταν θὰ περάσουν τὰ χρόνια... καὶ συμβῇ ποτε νὰ ἀρρωστήσῃς... τί θλιβερὸν πρᾶγμα νὰ εἶσαι μόνος... Κανένα δὲν θὰ ἔχῃς νὰ ἀνησυχῇ διὰ 'σένα...

— Μπᾶ! μὲ συγχωρεῖτε· θὰ ἔχω τοὺς δανειστάς μου.

* * *

Εἷς τῶν ὑπουργῶν τοῦ ΙΙΙ' Λουδοβίκου, ὁ Corbières, συνδιαλεγόμενος ἡμέραν τινὰ μετὰ τοῦ βασιλέως, ἀπέθεσε μὲ ὅλην τὴν οἰκειότητα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως τὴν ταμβακοθήκην του καὶ τὸ ῥινόμακτρόν του.

Ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐθεώρησεν ἀνάρμοστον τὸ ῥινόμακτρον τοῦ ὑπουργοῦ του, τοῦ εἶπε·

— Ἐτελειώσατε τέλος τοῦ νὰ ἀδειάζετε τὰ θυλάκιά σας;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργὸς, τὸ σφάλμα μου προέρχεται ἀπὸ ὑπερβολὴν ζήλου, ἀδειάζω τὰ θυλάκιά μου ἀντὶ νὰ τὰ γεμίζω, ὧν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μεγαλειότητός σου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ποίησις ἀριθμεῖ πλειοτέρους μάρτυρας ἢ ἡ θρησκεία. Ἀληθὲς μαρτυρολόγιον εἶνε ἡ φιλολογικὴ ἱστορία παντὸς λαοῦ καὶ πάσης ἐποχῆς. Τὸ δημόσιον, τὸ μυριοκέφαλον τοῦτο τέρας, ἀναγινώσκει τοὺς στίχους μας ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ περάσῃ τὴν ὥραν του, νὰ εὐκολύνῃ τὴν χώνευσίν του, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡμεῖς ποιοῦμεν αὐτοὺς μὲ θυσίαν τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς μας. Εἶνε ὡραῖος θεὸς ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ἀναγκάζει τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ νὰ θυσιάζωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ του. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων μέχρι σήμερον πόσαι συμφοραὶ, πόσαι θλίψεις καὶ δυστυχίαι δὲν ὑπῆρξαν ὁ κλῆρος τῶν ποιητῶν! Ὅταν χυδαῖος ἰδιώτης ἀναγινώσκει τὰς βιογραφίας των, ἐπιψαύει μακαρίως τὴν ὑπέρμετρον κοιλίαν του, καὶ εὑρίσκει ἁπλούστατον ὅτι τόσοι ποιηταὶ ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης. Τὸ κατ' ἐμὲ, εἰμὶ πεπεισμένος ὅτι ὁ ποιητὴς εἶνε ὡς ἡ ἀηδὼν· τὰ ᾄσματά του εἶνε τόσῳ μᾶλλον γλυκύτερα, ὅσῳ καλλίτερον τρέφεται· ἡ πεινὰ καταπνίγει τὸ ποιητικὸν πνεῦμα. (Heine).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ μηνῶν εἴχομεν ἀναφέρει περὶ περιέργου παιγνιδίου *σκακίου*, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀποφασίσει νὰ παίξωσι διὰ τοῦ τηλεγράφου αἱ λέσχαι τοῦ Λίβερπουλ καὶ τῆς Καλκούττας· τὸ μοναδικὸν τοῦτο παιγνίδιον ἐπερατώθη ἐσχάτως, ἀναδειχθείσης νικητρίας τῆς λέσχης τοῦ Λίβερπουλ, διήρκεσε δὲ ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας μῆνας, καθ' οὓς μικρὰ μόνον διακοπὴ ἐγένετο κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων.

Ὅπως ἐλαττώσωσι τὴν δαπάνην τῶν τηλεγραφημάτων μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰνδικῆς, οἱ παῖκται ἐπενόησαν εὐφυές τι σύστημα, δι' οὗ κατώρθουν νὰ διατυπώσι πᾶσαν κίνησιν διὰ μιᾶς μόνης λέξεως.

Ἐν τῷ «Κήρυκι τῆς Νέας Ὑόρκης» εὑρίσκομεν τὴν ἀκόλουθον ὄχι ὀλίγον περίεργον γνωστοποίησιν. Εἶνε καὶ αὕτη δεῖγμα τοῦ κερδοσκοπικοῦ πνεύματος τῶν Ἀμερικανῶν.

Σπαρία τύχη διὰ μίαν ὡραίαν κεφαλήν!

10,000 *δολλάρια*

διὰ τὴν ὡραιοτέραν γυναῖκα τοῦ τόπου!

Ὁ Ἀδὰμ Forepaugh, ἰδιοκτήτης τοῦ περιεργοτέρου καὶ μεγίστου μουσείου τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ προσλάβῃ εἰς τὸ μουσεῖόν του διὰ τριάκοντα ἑβδομάδας, ἤτοι καθ' ὅλην τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος,

τὴν ὡραιοτέραν γυναῖκα τοῦ κόσμου

προσφέρων ὡς ἀμοιβὴν 10,000 δολλάρια πληρωτέα καθ' ἑβδομάδα εἰς ἐκείνην, ἥτις ἀνακηρυχθήσεται τοιαύτη ὑπὸ ἐπιτροπῆς πρὸς τοῦτο ὁρισθείσης.

Αἱ βουλόμεναι νὰ μετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ προσκαλοῦνται νὰ πέμψωσι τὰς φωτογραφίας καὶ τὰς διευθύνσεις των.

Ἐκείνη, ἥτις θὰ ἀνακηρυχθῇ νικήτρια, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτεθῇ εἰς δημοσίαν θέαν ἔν τινι μεγαλοπόλει· ἀπαγορεύεται δ' αὐτῇ νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Κοινοῦ.

Εἰς τὰς σταλησομένας ἐπιστολὰς δὲν στέλλεται ἀπάντησις, οὔτε αἱ φωτογραφίαι ἐπιστρέφονται.

Αἱ προσφοραὶ διευθύνονται, πρὸ τῆς 31 Μαρτίου, εἰς ὁδὸν North Broad street, 113.

Ἐν τινι καφενείῳ τῆς Πράγας ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ ὡρολόγια λίαν εὐφυῶς κατεσκευασμένα πρὸς μέτρησιν τῆς ὥρας, καθ' ἣν οἱ θαμῶνες παίζουσι σφαιριστήριον. Πλησίον ἑκάστου τῶν ἓξ σφαιριστηρίων τοῦ καφενείου εἶνε τοποθετημένον κιβώτιον ἐν ᾧ ὑπάρχει ὡρολόγιον, καὶ εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἄνω μέρος, ὅταν τὸ σφαιριστήριον μένει ἀργόν, τοποθετοῦνται αἱ τρεῖς σφαῖραι, αἵτινες διὰ τοῦ βάρους αὐτῶν τηροῦσιν εἰς ἀκινησίαν τὸ ἐν τῷ κιβωτίῳ ὡρολόγιον. Ἅμα δ' ὡς ἤθελέ τις λάβει τὰς σφαίρας, τὸ ὡρολόγιον ἀρχίζει νὰ κινῆται, καὶ δεικνύει ἀκριβῶς τὴν ὥραν, καθ' ἣν διήρκεσε τὸ παιγνίδιον. Ἄλλο δέ τι μέγα ὡρολόγιον, συνδεόμενον μετὰ τῶν ἄλλων δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος, σημειοῖ τὸ ὅλον τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὰ σφαιριστήρια ἦταν ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἐν τῶν περιεργοτάτων ὀργάνων τῆς μουσικῆς κατέχεται ὑπὸ κατοίκου τινὸς τῆς Πέστης. Εἶνε δὲ τοῦτο βιολίον ἀνῆκον ἄλλοτε εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον ΙΔ'. Οὗτος, ὡς δηλοῦσιν ἔγγραφα τῶν χρόνων ἐκείνων, παρήγγειλε τὴν κατασκευὴν τοῦ βιολίου εἰς τὸν διάσημον κατασκευαστὴν ὀργάνων Ἀνδρέαν Ἀμάτην (Amati), καὶ μέχρι τοῦ 1789 τὸ βιολίον τοῦτο ἔμενεν ἐν Παρισίοις ἐν τῷ ἐπιπλοφυλακείῳ. Μετὰ πολλὰς δ' ἔκτοτε περιπετείας περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ μουσικωτάτου Λιπίνσκη, ὁ ὁποῖος μετεχειρίσθη αὐτό, ὅταν ἔπαιζε μετὰ τοῦ Παγανίνη ἐν μεγίστῃ τινὶ συναυλίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λιπίνσκη ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπεποιήθη νὰ λάβῃ 800 δουκάτα, ἅτινα προσέφερεν ὁ δοὺξ Κανταβριγίας. Ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ βιολίου εἶνε ἐζωγραφημένα δι' ἐλαιογραφίας τὰ οἰκόσημα, ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ἔμβλημα Λουδοβίκου ΙΔ', εἰς τὰ πλάγια δὲ τὸ ἄνθος τῶν Βουρβώνιων, ὁ κρίνος.

Ἐσχάτως, γράφει ἐφημερίς τις, νεᾶνίς τις ἐμνηστεύθη ἄνδρα ὑπερτεσσαρακοντούτη, ὅστις ἐζήτει νὰ ἀποκρύπτῃ τὴν προβεβηκυῖάν του ἡλικίαν μεταχειριζόμενος σκευασίαν τινὰ δραστικὴν μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ γάμου ἔν τινι οἰκογενειακῇ συναναστροφῇ ὁ μνηστὴρ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἀσπασθῇ τὴν μελλόνυμφόν του. Μικρόν τι κυνάριον, ἰδὸν τὸ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν του δεῖγμα τῆς ἀγάπης ἐκείνου, ἤρχισε νὰ περισαίνῃ τὸν μνηστῆρα καὶ νὰ λείχῃ αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἑσπερίδος ἀπεχωρίσθησαν καλῶς ἔχοντες. Ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν τὸ ταλαίπωρον μικρὸν ζῶον ἀπέθανεν, ἡ δὲ νεᾶνις ἠσθένησε βαρέως. Πάραυτα ἐκλήθη ἰατρὸς, ὅστις ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ τὸ κυνάριον καὶ ἡ κυρία του εἶχον δηλητηριασθῆ, ἡ δὲ δηλητηρίασις προήρχετο ἐκ τῆς βαφῆς, ἣν μετεχειρίζετο ὁ μέλλων σύζυγος ὅπως ἀποκρύψῃ τὰς πολιὰς τοῦ γενείου του.

Εὐτυχῶς ἡ νεᾶνις ἦτο ἔξω κινδύνου· ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις τῆς αἰτίας τῆς ἀσθενείας της ἴσως συνετέλεσεν ὀλίγον εἰς τὸ νὰ μετριάσῃ τὴν πρὸς τὸν μέλλοντα σύζυγόν της ἀγάπην.

Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Ἔσσης Γουλιέλμος ὁ Λ' δὲν ἠγάπα νὰ συλλογίζεται τὴν θάνατον, ἡμέραν δέ τινα ἐξέφρασεν ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν του καὶ τὴν εὐχὴν νὰ διέμενον ἀθάνατοι οἱ ἡγεμόνες ἐπὶ τῆς γῆς.

— Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη γηραιός τις στρατηγὸς, δὲν θὰ ἤθελα ἐγὼ τοῦτο μηδὲ δι' ὅλον τὸν κόσμον.

Οἱ λόγοι οὗτοι κατετρόμαξαν ὅλην τὴν συναναστροφήν.

— Διατί λέγετε τοῦτο ; ἠρώτησεν ὁ ἡγεμών.

— Ἐὰν οἱ ἡγεμόνες δὲν ἀπέθνησκον, δὲν θὰ εἴχομεν τὸ εὐτύχημα νὰ σᾶς ἔχωμεν ἡγεμόνα.

— Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Γουλιέλμος, ἤθελα μόνον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀθανασίας νὰ ἤρχιζεν ἀπὸ ἐμέ.

Εἰς Ἀνώνυμος

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως πλύνητε εὐκόλως τὰς ὑέλους τῶν παραθύρων ἢ εἰκόνων, χύσατε ἐντὸς καθαροῦ ὕδατος ὀλίγον ὕδωρ τῆς Κολωνίας (eau de Cologne). Οὕτω κατασκευάζεται μίγμα ὑπόλευκον, καὶ ἀρωματικὸν δι' οὗ καὶ αἱ μᾶλλον ἀκάθαρτοι ὕελοι πλυνόμεναι καθίστανται λαμπραὶ καὶ διαφανεῖς. Κατόπιν τὰς σπογγίζετε διὰ λινοῦ μαλακοῦ ὑφάσματος.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου πλυνόμενα καὶ τὰ *βερνικωμένα* ἔπιπλα ἀνακτῶσιν ὅλην τὴν προτέραν αὐτῶν στιλβηδόνα, τὸ δὲ μίγμα τοῦτο φθείρει αὐτὰ ὀλιγώτερον ἢ ἡ ἐκ μαριμάρου κόνις καὶ τὸ σαπώνισμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀπαιτεῖται θερμὸν ὕδωρ.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΜΟΝΟΔΙΑΣ»